

Belediye

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimler'den
Sorumlu Genel Başkan
Yardımcısı ve
Ordu Milletvekili

EŞİT HAKLAR TEMELİNDE ENGELLERİ AŞACAĞIZ

Dünya Sağlık Örgütü ve Dünya Bankası işbirliğiyle geliştirilen ve 9 Haziran 2011'de dünya kamuoyuna sunulan Dünya Engellilik Raporu (DER), engelliliği global anlamda detaylandıran ve engellilik hakkında en iyi kanıtları sunan bir belgedir. Rapor sunulduğu andan itibaren önemli önerilerle Birleşmiş Milletler Engeli Olan Bireylerin Hakları Bildirgesi'nin hayata geçirilmesini kolaylaştırmak amacıyla ulusal ve uluslararası seviyelerde konuyla ilgili harekete geçmeye çağrı yapıyor. [Sayfa.3](#)

“İZOLASYON ÇOK GÜÇLÜ BİR AYRIMCILIK”

Röportaj

“TUĞBA ERBİLEN GÜLTEKİN”

Psikolog ve
İnsan Kaynakları Uzmanı

Kapıdan çıktığınız anda mimari engellerle karşı karşıyasınız. Ne mimarlar, mühendisler ne de tapu-kadastro ya da belediyede çalışan memurlar yapı inşaatı, ruhsat verme konularında tüm engelliler için erişilebilirliğin sağlanması konusunda yeterli özeni gösteriyor. Devlet bu konuda 2005 yılında 5378 sayılı kanunu çıkardı, ama maalesef hayata geçiş oranları henüz çok çok düşük.

Mesela engelliler tuvaleti neden hep tektir? Engellilerin cinsiyeti yok mu? Kadın ve erkek engelliler neden aynı tuvaleti kullanmaya mecbur bırakılıyor? Aynı durum sizin başınıza geldiğinde rahatsız olmuyor musunuz? Engelli araçları için ayrılmış park yerlerine ya da kaldırımlara park edenlerin oluşturduğu engellere ne diyeceğiz?

[Sayfa.6](#)

Röportaj

İDİL SEDA AK

TOHAD
Engelli Hakları Aktivisti,
Araştırmacı

“ERİŞİLEBİLİRLİK SORUNU HEM KENT TASARIMINDAN HEM DE SUNULAN HİZMETLERDEN KAYNAKLANIYOR”

[Sayfa.8](#)

Röportaj

YAŞAR ADNAN ADANALI

MAD Mekânda Adalet
Derneği Genel Direktörü
Şehircilik uzmanı

“KENTTE ADALETİN OLMAZSA OLMAZ KOŞULU, DEMOKRATİK YÖNETİM VE KATILIM MESELESİDİR.” [Sayfa.11](#)

Haftanın Röportajları

[Sayfa.2](#)

“UTKU GÜMRÜKÇÜ”

Çiğli Belediye Başkanı

“Şehrimizin engelli
haritasını çıkardık”

“TURAN HANÇERLİ”

Avcılar Belediye Başkanı

“Eşitliğin olmadığı yerde
birileri daha eşitsiz oluyor”

SODEMSEN

SOSYAL DEMOKRAT KAMU
İŞVERENLERİ SENDİKASI

CAHİT KORKMAZ

SODEMSEN Genel Sekreteri

NAKDİ ÜCRET DESTEĞİ UYGULAMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

[Sayfa.13](#)

BELEDİYELERDEN HABERLER

Belediyeler, vatandaşların dertlerine derman olacak, yenilikçi ve yaratıcı hizmetleri götürmeye devam ediyor. [Sayfa.14](#)

Bültenimize katkıda bulunmak için;
teamarastirma@gmail.com

“ŞEHRİMİZİN ENGELLİ HARİTASINI ÇIKARDIK”

Çiğli Belediyesi’nin sınırları içerisinde hem sanayi bölgesi hem de yerleşim yoğunluğu var. Bu aslında sorunları biraz katlayan bir tablo çiziyor. Dolayısıyla belediyenizin çevre, istihdam ve dezavantajlı gruplara yönelik politikalarından ve projelerinden söz eder misiniz?

UTKU GÜMRÜKÇÜ: Çiğli zaten dezavantajlı bir ilçe. Kuruluşundan, kentleşmesinden geçmişinden bugüne taşıdığı yükler var. Ekonomik anlamda orta ve alt gelir düzeyinde insanların yaşadığı bir yer. İçinde yer alan organize sanayi bölgesiyle ve sanayi sitesiyle istihdam olanaklarını da barındırıyor aynı zamanda.

Çiğli Belediyesi olarak geçmişten bugüne her çarşamba belediye binasında bir iş görüşmesi ortamı yaratılıyordu. İşveren temsilcileri geliyor, belediye duyurusunu yapıyor. Orada ön elemeyi geçen arkadaşlar firmalarla görüşüyorlardı ve bunu bir noktaya kadar getirdik. Ama yılbaşında bu sistemi değiştirmemiz gerektiğini düşündük. Çağımız dijitalleşme çağı, yerel yönetimlerin bundan uzak durması beklenemez. Aynı zamanda cvyolla.com ve kariyer.net gibi kurumsal hizmetleri dijital ortamda veren firmalar var. Biz de ilişki ağıımızı o noktaya taşıyabiliriz diye düşündük. Böylece hem meslek edindirme çalışmalarını hem bireysel gelişim aşamalarını hem istihdam süreçlerini yönetebileceğimiz bir portal oluşturduk ve hizmete açtık. 15 gün oldu ve gelişim aşamasında. Başvuruları kabul ediyoruz, irtibatla olduğumuz firmalara üyelik veriyoruz ve burada bir etkileşim yakalıyoruz.

Aynı zamanda çeşitli kamu kurumlarıyla ortak ya da Çiğli Belediyesi’nin kendi imkânlarıyla meslek kurslarını da başlatmış bulunuyoruz. Yaklaşık 5 yıldır kapalı duran ÇİDEM meslek fabrikamız var. Orada aşçılık, pastacılık, bilgisayarlı tasarım gibi kursların verilebileceği ekipmanlar vardı, ama kullanılmıyordu. Şimdi pastacılık ve barista yetiştirilecek iki başlıkla kurslar yeniden başladı. Organize Sanayi Bölgesi’yle iyi bir ilişkimiz var. Kendi istihdam ofisleri de var. Onlarla irtibattayız. Bunu İzmir için yaymaya gayret ediyoruz.

Yeni başladığımız için somut rakam söyleyemem, ama özellikle Çarşamba görüşmeleriyle her yıl 5.000 civarı insan Çiğli Belediyesi aracılığıyla bir firmayla görüşme yaptı diyebiliriz.

Dezavantajlı diğer gruplara yönelik neler yapılıyor? Sanayi bölgesi olmasından kaynaklanan çevre sorunları var bölgenin. Bu konuda atılan adımlar neler?

UTKU GÜMRÜKÇÜ: Kadın ve Aile Müdürlüğü oluşturduk Bir yıl önce organizasyon şemamızda yoktu. Meclis kararıyla kurduk. Kadın ve Aile Müdürlüğü’nün başına geçmişte Büyükşehir Belediyesi’nde bu işleri yapmış tecrübeli bir arkadaşımızı geçirdik. Onun altında bir ekip oluşturduk. Çocuk dostu kent, kadın dostu kent programı ekseninde çalışmalarımıza başlamış durumdayız.

AÇEV’le ana baba destek programları açtık, ilk mezunlarımızı verdik. Şimdi o eğitimleri online ortama taşıma noktasında bir çalışma yapıyoruz. Eğitim setlerimiz var. Pandemi sürecinde yapbozlarımız oldu. Aile içi iletişimi geliştirmek ve çocuğun eğitimine katkı sağlayabilmek için aile içinde oynanacak oyunlar dağıttık.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı öncülüğünde kreşlerimizi “Masal Evi” formatında yeniden yapılandıracağız. Masal Evi, Tunç Soyer’in Seferihisar’da başlattığı ve annenin de sürece katıldığı bir model. Bununla ilgili kararımızı mecliste aldık. Şimdi kreşi bu formata hem içerik hem mevzuat olarak adapte etmeye çalışıyoruz. Tabii okulların açılıp açılmaması konusu bizi de etkiliyor.

Çiğli, havacılık alanı aynı zamanda. 1982 yılına kadar İzmir’de uçaklar Çiğli’ye iniyordu. Çağımız uzay çağı. Gençleri ve çocukları uzayla tanıştıracak, Çiğli’nin havacılık tarihini ayakta tutacak havacılık ve uzay müzesi projemiz var. Ekipmanların satın almasını yaptık, inşaatına başlayacağız. Birçok yerde böyle evrensel çocuk müzeleri var. Biz havacılık ve uzay üzerine kurguladık. Önümüzdeki süreçte mahallelerde bilim tırı aracılığıyla eğitim programları planlıyoruz.

Trafik eğitimi yapabilmek için okullarda bir çalışma yaptık. O çalışmanın her şeyi hazır. Okulların durumuna göre değerlendireceğiz. CHP’li bir belediyenin en büyük özelliği sosyal demokrat yönüdür. Yani kadına çocuğa yaşlıya, engelliye verdiğimiz destekler CHP olduğumuzu gösterir. Yoksa yol yapmak, asfalt atmak, parke taş döşemek bunlar genel belediyeceilik faaliyetleri içindedir. Biz Çiğli Belediyesi’nin sosyal yönünü geliştirme noktasında bir buçuk yıldır kapasite artışındayız. Sosyal yardım işleri, kadın aile müdürlükleri yoktu ve bunların verdiği hizmetler çok sınırlıydı. Şimdi onları çoğaltarak devam ediyoruz.

Çevreyle ilgili de iddialıyız. Hem ambalaj atık toplama hem onların ekonomiye geri kazandırılması hem de çevre bilincinin yükseltilmesiyle ilgili ciddi bir altyapı çalışmamız var. Çiğli’de çevre sorunları mevcut. Fabrikaların sebep olduğu hava kirliliğinden ve İzmir’in çöpünün Çiğli’de toplanmasından kaynaklı koku problemi yaşıyoruz. Gerekli çalışmaları çevre koruma müdürlüğü çerçevesinde yapıyoruz.

Hazineden bir yer istedik. Atık getirme merkezimiz yoktu. Muhtemelen o yeri de alacağız. Yılbaşına doğru atık getirme merkezimiz de olacak. Bu merkezin yanına çocuklara çevre bilinci sağlayacak bir eğitim merkezi planladık. Önümüzdeki süreçte onu hayata geçireceğiz.

Engellilere yönelik kapsayıcılık hedeflerinin stratejik planınızda oldukça iddialı ve yüksek hedefleri söz konusu. Bu alandaki çalışmalarınızı anlatır mısınız?

UTKU GÜMRÜKÇÜ: Şöyle bir çalışma yaptık. Öncelikle “yerel yönetimlerin engelli politikaları ne olabilir” diye bir başlık açtık ve bunun üzerine yerel bir çalıştay düzenledik. Uzmanların, sivil toplum örgütlerinin ve diğer belediyelerin engelli hizmeti veren birimlerinin bulunduğu bir çalıştaydı. 200-300 sayfalık sonuç bildirgesi hazırlamış durumdayız.

Görme engellilerin internet erişimini sağlayabilmek için mevcut internet sitemizi görme engellilerin kullanabileceği hâle getirdik. Şu an Çiğli Belediyesi internet sitesi görme engellilere hizmet verebiliyor. Belediyenin restoranlarında görme engelliler için menüler hazırladık. İlçemizdeki görme engellilere “beyaz baston” denilen yürümeye yardımcı ekipmanlar dağıttık.

Önümüzdeki süreçte belediye binalarının engelli ulaşımına adaptasyonu için çalışma başlatacağız, ama tabii bu 2021’e kalacak. Bir de şöyle bir çalışma yaptık. Geçtiğimiz hafta bitti. Engelli haritası da denilebilir. İlçemizde yaşayan ve burada kayıtlı bütün arkadaşlarımızın evine Çiğli Belediyesi olarak gittik, kapılarını çaldık. İhtiyaçlarını anlamak üzere bir çalışma yaptık. Zihinsel, bedensel ve görme engellileri kapsayan tüm haritayı ortaya çıkarıyoruz. Onlar üzerine planlama çalışması yapıyoruz. 3250 haneye bu kapsamda ulaşmış olduk. Verimi yüksek bir çalışma oldu. Şimdi kamu olanaklarıyla ve gönüllüler aracılığıyla onların eksikliklerini gidermek için çalışma sürecimize başladık. Bir ihtiyaç analizimiz ve veri havuzumuz oluştu.

Haftanın Röportajı/1

“UTKU GÜMRÜKÇÜ”

Çiğli Belediye Başkanı

Şimdi bunun duyurusunu yapıyoruz, olur da kamuda olmayan arkadaşlar bu süreçte bize ulaşırlarsa biz de onları listeye ve danışman ağına dahil edeceğiz.

Önümüzdeki süreçte gerek imar planları gerek yapılaşmayla ilgili alınan kararlar, yeni inşa edilecekler ve belediye binalarının engellilerin daha rahat kullanabileceği şekilde tasarlanması yönünde bir hazırlığımız mevcut. Ama tabii ki bu çok ciddi bir farkındalık ve eğitim gerektiren bir süreç. Özellikle personelin, yönetici kadronun konuyu sahiplenip bakış açısını ona göre revize etmesi lazım. Bu da kolay olmuyor. Eğitimlere ve çalışmalara yeni başlıyoruz. Daha yolun başındayız.

Sokak hayvanlarının korunmasıyla ve sahiplendirilmesiyle ilgili stratejik plana madde koyan ender belediyelerdensiniz. Bu alanda neler yapıyorsunuz ve konuya nasıl bakıyorsunuz?

UTKU GÜMRÜKÇÜ: Biz insanlardan oy alıyoruz; ama ağaçtan, hayvandan, bitkiden türlerden oluşan bir ekosistemin içinde yaşıyoruz. Bakış açımız o ekosistemin sürdürülebilirliğine ve onun içinde yaşayan bütün canlı türlerin çeşitliliğinin korunmasına odaklı. Bunun aynı zamanda insanın mutlu huzurlu yaşayabilmesi için de zorunlu olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla sadece insana değil, hayvanlara da bu kentin sakiniymiş gibi bakmakta yarar görüyoruz. Hayvanlara yönelik şiddete ceza uygulayacağımızı geçtiğimiz haftalarda astığımız afişlerle de ilan ettik. Biz bu güneşin altında yaşayan bütün canlıların korumasını bir sorumluluk olarak üzerimize almış durumdayız. Bu bir insan olsun, hayvan olsun, bitki olsun bunun bilincindeyiz. Bu kapsamda bir köpek dostumuzla belediye başkanı olarak ben bir sözleşme imzaladım. O patisini bastı, biz imzamızı attık. 5-6 maddelik bir anayasamız var konuya bakışla ilgili. Her ayın ilk Cuma günü belediye personeli evcil hayvanlarıyla belediyeye gelebiliyor. Bu, “patili bir gün” diye geçiyor. Bunu zorunlu bir faaliyet olarak her ayın ilk cuması gerçekleştirdik. Hem farkındalık yaratma hem bilinçlendirme hem de onlara daha da yaşanabilir bir dünya yaratma sorumluluğunda olduğumuzu biliyoruz. Bu kapsamda çalışıyoruz. Sokak hayvanları bizim için çok önemli.

Pandemi döneminde yaratıcı çalışmalarınız oldu. Salgın bu günlerde yükselen bir trend izliyor. İkinci dalgaya yönelik hazırlıklarınız, önlemleriniz neler?

UTKU GÜMRÜKÇÜ: Biz bu süreçte Birleşmiş Milletler’in düzenlediği birkaç uluslararası toplantıya katıldık. Orada “Çeviklik” diye bir kavram öne çıktı. Büyükşehir Belediye Başkanı da “kriz belediyeciliği” diye bir başlık açtı. Değişen şartlara anında adapte olan, kendini koruyan ve sürece müdahale edebilen bir yapıyı kurmak bu süreçte en büyük öncelik.

Yani bir belediyede ciddi bir salgın yaşarsanız zaten kamu hizmeti aksadığı için o yayılacaktır diye düşündük. Kendi kurumlarımız içinde önlemler aldık ve önlemleri uygulamaya devam ediyoruz. Bundan sonrası için önceliğimiz, belediyenin iç işlerinin değişikliğinde karar alma mekanizmasını ve ekonomisini düzgün tutmak.

Krizde yaptığımız en büyük mücadele bu aslında. Sonrası halkı bilgilendirme, maske-mesafe gibi kurallara uyulması üzerine kurulu.

Bu noktada teknolojinin getirdiği bazı olanakları da kullanmak gerekiyor. “Uvc cihazlarıyla sterilizasyon” tıp merkezlerinde yıllardır yapılan bir uygulama. Aynı uygulamanın kamu binalarına taşınmasına fayda var.

Ozon cihazıyla ve ozon jeneratörüyle bir gün çalışma yapıyoruz. Binada geziyor gün içerisinde. İnsanların üzerine dezenfektan püskürten, kimyasal atan sistemlerin aslında çok faydalı olmadığı hakkında Bilim Kurulu’nun sözleri var. Bir ozon cihazı geliştirdi bizim arkadaşlarımız. Ozon makinesinin içine girip sterilize ediliyorsunuz. Ozonun %98’in üzerinde etkili olduğu biliminsanları tarafından tespit edildi. Teknolojiyi kullanmak ve maske-mesafe gibi kurallara uymak lazım. Bir de belediyeyi ve belediye personelini maksimum düzeyde korumak gerekiyor. Bunlar gerçekleştirilirse süreç çok daha zararsız atlatılacaktır.

Sosyal yardımların devam etmesi de hep gündemimizde duruyor. Zaten bir ekonomik kriz yaşıyoruz. Yeni bir sokağa çıkma yasağına da hazır olması lazım bütün belediyelerin. Bu süreçte faydalı tedbirler var. Araştırıp hayata geçirmek üzere çalışıyoruz.

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimler’den Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Ordu Milletvekili

EŞİT HAKLAR TEMELİNDE ENGELLERİ AŞACAĞIZ

Dünya Sağlık Örgütü ve Dünya Bankası işbirliğiyle geliştirilen ve 9 Haziran 2011’de dünya kamuoyuna sunulan Dünya Engellilik Raporu (DER), engelliliği global anlamda detaylandıran ve engellilik hakkında en iyi kanıtları sunan bir belgedir. Rapor sunulduğu andan itibaren önemli önerilerle Birleşmiş Milletler Engeli Olan Bireylerin Hakları Bildirgesi’nin hayata geçirilmesini kolaylaştırmak amacıyla ulusal ve uluslararası seviyelerde konuyla ilgili harekete geçmeye çağrı yaptı, yapmaya da devam ediyor.

Dünya Engellilik Raporu, engelli olmayı anlamayı 9 başlık altında (engelliliği anlamak, engelliliğin global süreci, genel sağlık bakımı, rehabilitasyon, yardım ve destek, kolaylaştırıcı çevre, eğitim, iş ve istihdam ve öneriler) odağa koyuyor ve kamuoyunda farkındalık yaratmaya ve ilgili tüm tarafları sorumluluk almaya çağırıyordu.

DER’in ana mesajlarından en önemlileri, engelliliğe yaklaşımdaki anlayış değişikliğini, medikal rehabilitasyona bakış açısındaki dönüşümü ve sosyal anlayışa geçildiğinin altını çizmesidir. Türkiye de o dönemde bu yönde bir kavrayış geliştirmiştir. Hatta 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanunlar ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapın Kanun Hakkında Kanun da TCK’da engellilere yönelik ayrımcılığı, ayrımcılık türleri arasında saymıştır.

Türkiye’nin de imzaladığı ve taahhütte bulunduğu belgeyle engellilere yönelik ayrımcılık, dünya genelinde engelli sorunlarının temelindeki başat sorun olarak kavranmıştır. Hâliyle engelli ayrımcılığıyla mücadele de engelli sorunlarını çözme stratejilerinin odağında yer almaya başlamıştır. Bu noktada engelli ayrımcılığını uygulamaya ve suç düzeyinde yasaklamaya yönelik yaklaşımların yasalarda yer almasının yanında kamu otoritesi ve toplum tarafından içselleştirilerek toplum davranışlarında ve kamu otoritesinin işlemlerinde etkinleştirilmesi, hâkim kılınması gerekiyordu.

Peki, ülkemizde bundan sonrasında ne oldu? Kanunun hükümleri yerine getirilemedikçe küçük düzenlemeler ve ertelemeler aracılığıyla 2020 yılına gelindi. Saray hükümeti her geçen gün eşitlik ve adalet alanındaki hak ihlallerine devam etti. Engellilere yönelik gerçekçi, kalıcı işler yapılmadığı gibi sorunların üzerine yenileri eklendi.

Engellilik yardım, acıma, sadaka üçgeninden çıkamadı ve engellilerin hayata katılmasının önündeki engeller fazlaştı. Ülkedeki eşitsizliklerden yoğun biçimde etkilenen engelli vatandaşların yaşadığı zorluklara kalıcı çözümler üretilmedi.

Dünyada engelli sorunlarına bakış açısında son yıllarda yaşanan değişim, Türkiye’nin sorunu ele alış biçimindeki zayıf noktaları da net olarak ortaya koymaya devam etti.

Engellilerin yaşadıkları sorunlara bakış açısı, erişim ve ekonomik temelli süreçler noktasında kaldı. Sorun bu şekilde ele alındığı için engellilerin sorunlarına eksik ve daha da önemlisi zayıf bir anlayışla yaklaşıldı. Dolayısıyla engelli bireylerin sorunlarının ciddi bir sosyal izolasyon aşamasını kapsadığı göz ardı edildi. Engellilere yönelik üstü örtülü, çoğu zaman kasit içermeyen ama sonuçları açısından ayrımcılık içeren yaklaşım, işlem (kamu, özel, tüzel veya gerçek kişilerin), eylem ve uygulamalardan kaynaklanıyor. Engelli bireylerin eksik, yetersiz, başkalarının yardım ve bakımına ihtiyaç duyan insanlar olarak algılanması, engelli bireylere ekonomik ve sosyal süreçlerde yer verilmemesi ve onların toplumsal yaşamdan izole edilmesi sonucunu doğurmaya devam etti.

Merkezi hükümet sadaka gibi yaptığı yardımlarla onları engelliliğin doğal sonucu gibi yaşadıkları yoksullukla da baş başa bıraktı. SGK vatandaşların durumlarını yüzdelere belirlerken engellilerin sosyal yaşama katılımlarında ortaya çıkan hiçbir soruna kalıcı ve eşitlikçi çözüm bulamadı. Siyaset ve devlet kurumları sınıfta kaldı.

Sosyal demokrat yönetimin temel parametrelerinden olan eşitlikçi ve katılımcı yönetim anlayışı tam da burada, CHP’li belediyelerin bu önemli soruna yönelik politika ve uygulamalarıyla fark yaratıyor. Biz, onların haklarının savunucusu, gözeteni ve sahibiyiz. Kente katılımlarını destekliyor, sosyal hayatın içinde eşit haklarla yer almaları için çalışıyoruz, çalışacağız.

Kentlerimizde yaşayan engelli vatandaşlara bizzat ulaşmak, dokunmak, sorunlarını içtenlikle dinlemek ve onların katılımlarını almak sorumluluğumuzdur. Onlara rağmen onlar için projeler üretmek de bir çeşit üstencilik ve ayrımcılıktır. Merkezi hükümet bunu yaptı, yapıyor. Sosyal demokrat belediyeler engellilere eşit vatandaşlık ve hak temelli bakış açısıyla yaklaştığında nelere imza atıyor görüyoruz, biliyoruz.

Engellerle sinanan vatandaşlarımızı izole etmeyecek, toplum yaşamının her alanında katılımlarını göz önünde tutacak farkındalığı sağlamakla, gerekli politikaları geliştirmekle ve bu politikaları uygulamakla yükümlüyüz.

İyi örnekleri artırmak boynumuzun borcudur.

CHP, tüm toplumsal kesimlerin sesi olmaya devam edecek.

“EŞİTLİĞİN OLMADIĞI YERDE BİRİLERİ DAHA EŞİTSİZ OLUYOR”

Avcılar Belediyesi göç alan ilçelerden. Çokkültürlülüğün getirdiği avantajlar ve dezavantajlar nedir? Belediyenizin bu çeşitliliği kapsamaya yönelik politikalarından bahseder misiniz?

TURAN HANÇERLİ: Avcılar çokkültürlü ve farklı kültürlerle de olumlu bakış açısına sahip bir ilçe. Avcılar Türkiye aydınlanmasının iki önemli odağı ve merkezi olan kaynaktan besleniyor. Biri Avrupa (Selanik ve Yunanistan, Bulgaristan ve Avrupa). Diğeri de özellikle Köy Enstitüleri kuşağıyla birlikte öğretmenler. Bunlar Avcılar'ın iki önemli değeri. Avcıların ilk nüfusu 1917'de mübadeleyle Selanik'ten gelen Türklerin Yunanistan'a giden Rumlarla değişim mübadillerinden oluşuyor. Ambarlı Mahallesi böyle bir mahalle. Çok eski bir Rum Mahallesi, köyü Ambarlı. Dolayısıyla akabinde, 1926-1927-1928 yıllarında Merkez Mahallesi olarak tarif ettiğimiz bölgede ve yine Firuzköy bölgesinde de Bulgaristan'dan gelen göçmenler var. Türkiye'den oraya göç edip buraya geri gelen, farklılıkları bilen, yaşayan, göç etmek nedir bilen üç mahalleden oluşuyor. Geçmişi böyle.

Avcılar'da farklılık bir renk ve güzellik olarak tarif ediliyor. Bu nedenle biz Avcılar'ı da “güzel insanlar kenti” şeklinde tarif ediyoruz. Yani kavga eden, çatışan, tartışan değil, işbirliği içerisinde yan yana durabilen, ortaklıkları veya yakınlıkları oluşturabilen bir kent. Onlarca yıllık dostluğa, arkadaşlığa, komşuluk ilişkilerine sahip bir metropolde bu ilişkileri sürdüren ender ilçelerden bir tanesi. Son yıllarda farklı şehirlerden gelen insanlar da Avcılar'da kendini yabancı hissetmiyor, alışmaları zor olmuyor. Biz bu insanlarımıza özel bir şey yapıyor muyuz? Kentin hamurunda farklılıkları reddeden değil, kabul eden ve bağrına basan bir hamur olması nedeniyle işimiz kolay. Pandemi öncesinde farklı şehirlerin kültürler buluşması diyebileceğimiz müziğin, dansın ve kültürün niteliklerini yansıtan salon etkinlikleri yapmaya başlamıştık. Urfa'dan başladık ve sonrasında Karadeniz'le devam ettik. Dolayısıyla devam etmeyi düşünüyoruz ve bunları yapacağız.

Kapsayıcı olmak deyince aslında kimseyi dışarıda bırakmama olarak tarif edebiliriz. Dezavantajlı ve toplumdaki dışlanmış grupları içeren, yok saymayan, yok saymamanın ötesinde onların kültürel, sosyal ve günlük yaşama katılımının önündeki engelleri aşan çalışmalar yapmak gerekiyor.

Mesela bir trans arkadaşımız belediyemizde işe başladı, çalışıyor. Roman arkadaşlarımız işlerimizde çalışıyor. Bir gün yüksek okul mezunu bir Roman kardeşimizin Avcılar'da olduğunu, yüksek okul bitirdiğini öğrenince çok heyecanlanmıştım ve o arkadaşımızı mutlaka belediyeye katmak gerektiğini düşünmüştük ve Roman kardeşimiz belediyemizde göreve başladı. Yine belediyemiz çalışanları içerisinde kadın erkek eşitliğini ve çalışma sayısı bakımından eşitliği sağlamaya yönelik çalışmalarla farklı yöreden insanların belediyemizde çalışmasına olanak tanıyoruz.

Avcılar'da kentsel dönüşüm önemli bir konu. Deprem için en riskli bölgelerden sayılıyor. Bu konuda ne tür çalışmalar var, hangi önlemler alınıyor?

TURAN HANÇERLİ: Tabii şunu ifade etmem lazım Avcılar çok zorlu, sıkıntılı bir belediye. Borcuyla, gelir kaynaklarının sınırlı olmasıyla çok olumlu çalışmalar yapıyoruz. Öncelikler sıralaması yapılması ve kaynakların/değerlerin verimli kullanılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu nedenle de özellikle kentimizin en temel hakkı olan, değerler hiyerarşisinde en ön sıralarda yer alan, anayasayla koruma altına alınmış yaşam hakkını korumak üzere kentsel dönüşüm/kentsel yenilenme çalışmalarını yoğun biçimde sürdürüyoruz. Türkiye'de 20 yıldır yapılamayan dayanıklı kentler inşa etmeyle ilgili çok yoğun bir çaba sarf ediyoruz. Önemli bir yol katettik.

Deprem diye bir gerçek var. Depremi ne zaman olacağını tartışıyoruz, ne büyüklükte olacağını konuşuyoruz. Hâlbuki bunu konuşmak ve tartışmak, yüzyıllarca yıl önce kilisenin meleklerin cinsiyetini tartışması kadar abes. Depremi ne zaman ve ne büyüklükte olacağını bilemiyoruz. Ama şunu biliyoruz, deprem olacak. Deprem kuşağındayız. Dolayısıyla bunu konuşmak yerine bizim depreme, sele, yangına ve tüm doğal afetlere dayanıklı, doğaya ve insan yaşamına uyumlu yapılar inşa etmemiz lazım. İhtiyaç bu. Bu ihtiyaç tarifi çok açık ve net. Bu doğrultuda hareket ediyoruz. Gerçek sorunları konuşuyoruz. İkinci aşamada gerçek sorunları konuşmakla kalmamak ve çözüm üretmek gerekiyor. İşimiz konuşma değil, çözüm üretmek. Gerçekçi çözümler üreteceğiz. Gerçek şu; deprem öldürmez, bina öldürür. Binaları insanlara zarar vermeyecek bir konumda inşa etmemiz lazım. Çünkü öyle değiller. Bunu da biliyoruz. Güvenli değiller, dayanıklı değiller. Bu, oldukça önemli bir iş. Biz bunu yapıyoruz.

Haftanın Röportajı / 2

“TURAN HANÇERLİ”

Avcılar
Belediye Başkanı

Yaklaşık bir buçuk yıldır belediye başkanıyım. Yenilemenin, dayanıklı yapılar yapmanın önünde engeller var.

Bir, plan engeli vardı, kaldırdık. İki, ekonomik engeller var. İnsanlar bunu yapabilecek güçte değiller. Bununla ilgili bir şeyler yapabilir miyiz diye çaba sarf ettik ve yol aldık. Üç, psikolojik engeller var. İnsanlar bunun önemli bir mesele olduğunu çok hızlı bir şekilde unutuyor.

Kentsel dönüşüm müdürlüğü kurduk. Belediyemizin yüzde yüz iştirakiyle Amber isimli kentsel tasarım firması kurduk. Türkiye İş Bankası'yla bir protokol yaptık. Kentin kentsel dönüşümüne hazırlanması için uzmanlarla toplantılar yaptık, uzmanlardan yararlandık.

Bir yol haritası çıkarttık. İddia ediyorum, Türkiye'de hiç kimsede olmayan veriye sahibiz. Bu veri, akıllı veri. Dijitalde. Online, realtime yani dakikası dakikasına, saniyesi saniyesine kendini güncelleyen bir sisteme sahip.

Neleri biliyoruz? Avcılar'da plansız alanlar hariç deprem yönetmeliği dikkate alınmadan yapılmış 11.893 binamız var. 2000 yılından önce planlı alanda yapılmış.

11.893 binanın her birinin -en riskli olandan başlayarak- kentsel dönüşümüne girmesi için özel çaba sarf ediyoruz.

Aırıyoruz, misafir olarak gidiyoruz. Belediyemizde ağırlıyoruz. Şirketimizde ağırlıyoruz ve insanların binalarını yenilemeleri için harekete geçmelerini sağlıyoruz. Ünlü bir söz var, diyor ki: “Siyasiler başka biri yapana kadar hep bir şeyin imkânsız olduğunu, yapılamayacağını söyler dururlar.” Biz böyle yapmayalım, imkânsız olduğunu söylemeden yapalım dedik.

Bugün itibarıyla Avcılar’da kentsel dönüşüm yasası kapsamında binalarının riskli yapı olduğu tespit edilen, yenisini yapılması istenen 996 adet bina var. Avcılar’daki binaların bağımsız bölüm ortalaması 13. Yani bir binada ortalama 13 daire var. Daire ve dükkân bağımsız bölüm var. Yaklaşık 12.000 konutun kentsel dönüşüm kapsamında yenilenme sürecine girdiğini söyleyebilirim. Bunun çok önemli bir kısmı, neredeyse yarısı, bizim dönemimizde gerçekleşti. Bu kısa dönemde gerçekleşti ve hızla devam ediyor. Bugün bu görüşmeyi yaparken 7 bina kentsel dönüşüme girdi. İşte, bunu günlük, anlık, saniyesi saniyesine takip ediyoruz. 7 bina yaklaşık 91 daireden oluşuyor. Ortalamamız en az 3 kişi. Dolayısıyla 300’e yakın insanın hayatını kurtardık. Bir günde kurtardık, sadece Avcılar’da kurtardık. Felaket gerçekleştiğinde dünyanın bütün arama kurtarma ekipleri bir araya gelse bir günde bu kadar insanı göçük altından kurtaramazlar.

Bölge, İstanbul Üniversitesi’ne ait kampüs ve özel okulların bulunduğu bir alanda. Yani oldukça yüksek bir genç nüfus, öğrenci nüfusu var. Bu konudaki projeleriniz neler?

TURAN HANÇERLİ: Doğru, genç nüfusun oldukça yoğun olduğu, özellikle öğrencilerin yoğun bulunduğu bir yer Avcılar. 100.000’e yakın üniversite öğrencisi Avcılar’da ikamet ediyor diyemiyorum, ama ilçeyle teması var diyebilirim. Çünkü Avcılar’da okuyan herkes Avcılar’da kalmıyor.

Bu, çok önemli ve kıymetli. Üniversite öğrencileriyle ortak çalışmalar yapıyoruz. Üniversiteye sık gidip geliyoruz. Üniversitedeki öğrencilerin kültür ve sanat yaşamına katılımını kolaylaştıracak çözümler üretmeye çalışıyoruz. Bir kültür merkezimiz var. Barış Manço Kültür Merkezi. Bu merkezi talep ettiklerinde öğrencilerin kullanımına mutlaka açıyoruz. Bir dijital kütüphanemiz var, hizmete girdi. Dijital kütüphane Avcılar’da bulunan tüm hemşerilerimizin 30.000’e yakın kitaba ücretsiz ulaşmasını sağlıyor. Gençlerin daha rahat kullandığı dijital dünyada yer alıyoruz. Gençlik festivali hedefimiz var. Bu yıl gerçekleştirmeyi çok istiyorduk. Pandemi süreci birçok şeyi değiştirdi, farklı önlemler almamıza da vesile oldu. Fakat eninde sonunda normalleşeceğiz. Yeni normale alışacağız. Gençlik festivalini yine kentin bütün değerleriyle birlikte tarif ediyoruz.

Sizin hayatınızı 1993’te trajik biçimde değiştiren bir kaza var. Ama bugün belediye başkanısınız. Hayatın iki tarafını da gördünüz. Engellilik ve engellerle karşılaşarak yaşamak nasıl bir şey? Eşit vatandaş haklarından mahrumiyeti nasıl tarif ediyorsunuz?

TURAN HANÇERLİ: Eşitliğin olmadığı yerde zaten birileri daha eşitsiz oluyor. Yani eşitsizliği ve sorunları sadece engelliler yaşamıyor. Çünkü gruplar arasında bu eşitsizlik. Eşitsizlik sorununu çözdüğünüzde tüm insanlığın sorunlarını çözüyorsunuz. Sadece engellilerin değil. Türkiye’deki kadın erkek eşitliği meselesiyle engelli ve engelli olmayan bireyler arasındaki eşitlik meselesi aynı, birbirinden ayrı değil. Çünkü ikisi de aynı zihniyetin ve yanlışın sonucu ortaya çıkıyor.

Dolayısıyla eşitlik ve adalet talebi olanların yan yana gelmesi önemli. Ayrımcılığın, eşitsizliğin girdiği yerde dur durak olmuyor. Bu ayrışmanın ve farklılıkların sorunlarının da çeşitli olduğunu bileceğiz ve birbirine yanaşmama durumundan vazgeçeceğiz. Engellilikle yoksulluk yan yana ilerliyor. Bir yerde bir olumsuzluk varsa tek kalmıyor, çoğalıyor ve her geçen gün artıyor bu eşitsizlik. Dolayısıyla engellilerin yaşadığı yüzlerce, binlerce problem var. Evet, çoğunu engeli olmayanlar da yaşıyor. Ama engelliler daha ağır ve ciddi yaşıyor. Nerede mesela? Sağlık hizmetinden ihtiyaçlarını karşılayabilmek, insana yaraşır bir tedavi hizmeti alabilmek istiyor. Var mı bu? Yok. Tekerlekli sandalyeye ihtiyacı var engellinin. Nereden aldın diye soruyoruz, yardım kuruluşu diyor, belediye diyor. Her makamı, vakıfı söylüyor. Hristiyan Kilisesi’ni söylüyor, camiye söylüyor. İyiliksever Ahmet diyor, Mavi kapak diyor, SGK diyenlerin sayısı %3. Bu, bilinen bir gerçek. Sorunun çözülmesi lazım. İlgili kurumun da SGK olması gerekiyor.

Genel sağlık sigortası kapsamında sigortasız hiç kimse yok. Sosyal güvencesiz hiç kimse yok. Peki, nasıl %3 olur? Tekerlekli sandalye medikal malzeme mi? Evet, medikal malzeme. Kilisenin, mavi kapağın vs. direkt sandalye vermesi kötü mü? Kötü.

Tıbbi bir malzeme bu. Nasıl ilaçları eczane dışında kontrolsüz hiç kimseye kullanırmıyorsanız, nasıl sokakta satılan dereceli gözlükler abes ise, tekerlekli sandalyenin böyle edinilmesini doğru bulmamak lazım. Çünkü tedaviye yardımcı, kişiye ve sorununa uygun olmalı. Kişinin sorunlarını tedavi edici özelliklere sahip bir sandalye gerekli. Bu, doktor kontrolünde olur. SGK verirse olur. Başka? Tabii insan hakkı ihlali. Sandalyesi olmayan insan sokağa çıkamıyor. Nelerden mahrum? Seyahat özgürlüğünden mahrum. Âdeta hapis cezası çekiyor. Engelli olmak sorunun başı, engelli olmadığınızda sorun bitiyor gibi bir algı olabilir. Böyle bir şey yok. Ben biliyorum, engelli olmadığım zamanlarda da sorun çoktu. Zorluklar vardı, ama arttı. Dramatik bir değişiklik yok yaşamımda onu söyleyebilirim.

Bugün belediye başkanımı, dün de avukattım. Öncesinde İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde öğrenciydim, dershane de öğrenciydim, sokakta gezendim, tiyatrodaki tiyatro izleydim. Yaşamın içindeydim. Sağlık, eğitim sorunu gibi sorunlar çözüldüğünde, haklardan eşit oranda yararlanma sağlandığında daha iyi olacak.

Avcılar’da kente katılımı ve eşit yararlanmayla ilgili neler yapıyorsunuz?

TURAN HANÇERLİ: Oldum olası gösteriş için iş yapmaktan rahatsız oldum. Bundan hep kaçındım. Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisine inanıyorum. Bu ihtiyaçlar hiyerarşisine uygun işler yapmak lazım. Doğru ve uygun işler yapmak lazım. Bir, kentin erişilebilir olması için çalışmalar yapıyoruz. Ama öyle bozuk ve sıkıntılı ki. Hatta öyle büyük sıkıntılar yaratmış ki. Küçük küçük kaldırımın ortasına ağaç dikilmiş. Sanki ağaç düşmanınız, çıkarsanız çıkaramazsınız, yerini değiştirseniz değiştiremezsiniz. Acıyorsunuz. Bir insanın en doğal hakkı seyahat, diğerinde de bir ağaç işi. İstihdamda engellilerin belediyemizden eşit yararlanması için özel çaba sarf ediyoruz. Erişim sorunu üzerinde duruyoruz. Erişimi sadece fiziksel erişim olarak değerlendirmiyoruz. Erişim sorununa üçüncü bir perspektifle yaklaşıyoruz. Hak ve olanaklara erişim gözüyle bakıyoruz ve bunun yolunun eşitlikten, adaletten ve ayrımcılık yapmamaktan geçtiğini biliyoruz. Ayrımcılık yapmamanın uyum süreçlerini de içerdiğini biliyoruz.

Özel insanların özel ihtiyaçlarını gidermek, özel çalışmalar yapmakla olur. Engelli arkadaşlarımızın kentten özgürce yararlanabilmesi için gerek kaldırım-peyzaj düzenlemelerimiz gerek geleceğe ilişkin çalışmalarımız sürüyor. Benim belediye başkanı olmam ve kamuoyunda bilinmem de avantaj sağlıyor. Engelliler ya da dezavantajlı gruplar için en büyük sorun toplum içerisinde onurlu ve haysiyetli bir birey olarak kabul edilme. Öte yandan kendini gerçekleştirebilme şans ve olanağının verilmesi, önyargıyla önünün kapatılmaması meselesidir. Bu, çok önemlidir.

Engelli merkezimiz yakında hizmete girecek. Engelliye fiziksel erişiminde araç desteği sunuyoruz. Pandemi döneminde çok özel bir şey yaptık ve örnek oldu. Herkesin kullanımına açtık. Duyma engelliler için şeffaf maske ürettik. İsteyene maske de gönderdik. Onun nasıl yapılabileceğini de gösterdik. Bir patent, faydalı model, marka tescili yaptık ve kullanılmasını sağladık.

“İZOLASYON ÇOK GÜÇLÜ BİR AYRIMCILIK”

Röportaj

“TUĞBA ERBİLEN GÜLTEKİN”

Psikolog ve
İnsan Kaynakları Uzmanı

Önce bize biraz kendinizi tanıtır mısınız?

TUĞBA ERBİLEN GÜLTEKİN: İsmim Tuğba Erbilen Gültekin. 20 Eylül 1985'te İstanbul'da, olması gerekenden 40 gün önce doğdum. Dünyaya geldiğim ilk 45 dk. hiç nefes almadığım için oksijensiz kalma sonucu Cerebral Palsy'li oldum. Çeşitli tedaviler sonucunda ilk kez 4,5 yaşında yürüdüm. Şu an 35 yaşındayım ve hâlen fizik tedavi çalışmalarına devam ediyorum.

İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde Psikoloji (burslu) okudum ve İstanbul Üniversitesi'nde İnsan Kaynakları Yönetimi yüksek lisans programını tamamladım. Her iki okulumu da bölüm ikincisi olarak bitirdim. 13 yıldır özel bir şirkette farklı pozisyonlarda çalışmaktayım.

Cerebral Palsy'nin farklı platformlarda bilinirliğinin artırılması ve toplumun engelliye bakış açısının değiştirilmesi için okullarda, üniversitelerde, kamu kuruluşlarında ve özel kuruluşlarda konuşmalar yapıyorum, seminerler veriyorum. Çağırıldığım her yere gidiyorum. Yaşadıklarım doğrultusunda engelli miniklere ve ailelerine özel bir klinikte psikoterapi hizmeti vererek kılavuzluk etmeye çalışıyorum. Son 8 yıldır sivil toplumda da aktif görev almaktayım. Sivil toplumun farklı alanlarında çeşitli görevlerde bulundum. Sosyal sorumluluk ve gönüllülük projelerine liderlik ettim ve etmeyi sürdürüyorum. Deneme, öykü ve çeşitli blog yazıları yazıyorum.

Türkiye'de engellerle savaşmak neleri içeriyor (sağlıkta, eğitimde, kentte vb.)?

TUĞBA ERBİLEN GÜLTEKİN: Aslına bakarsanız engeller toplumun olduğu her yerde. Çünkü engelleri toplum yaratıyor.

Kapıdan çıktığınız anda mimari engellerle karşı karşıyasınız. Ne mimarlar, mühendisler ne de tapu-kadastroda ya da belediyede çalışan memurlar yapı inşaatı, ruhsat verme konularında tüm engelliler için erişilebilirliğin sağlanması konusunda yeterli özeni gösteriyor.

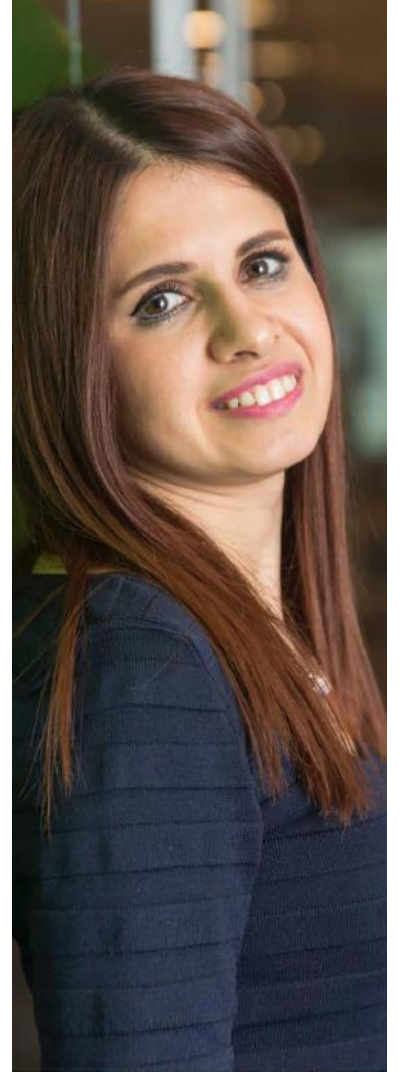
Devlet bu konuda 2005 yılında 5378 sayılı kanunu çıkardı, ama maalesef hayata geçiş oranları henüz çok çok düşük.

Mesela engelliler tuvaleti neden hep tektir? Engellilerin cinsiyeti yok mu? Kadın ve erkek engelliler neden aynı tuvaleti kullanmaya mecbur bırakılıyor? Aynı durum sizin başınıza geldiğinde rahatsız olmuyor musunuz? Engelli araçları için ayrılmış park yerlerine ya da kaldırımlara park edenlerin oluşturduğu engellere ne diyeceğiz?

Eğitim hakkınızı kullanmak istediğinizde engelli çocuğu, genci okuldan atmaya kalkan müdürler, idareciler, öğretmenler ve veliler karşınıza dikiliyor. İş ararken eğitimi ve yetkinlikleri ilgili pozisyona sizden daha az uygun olan aday mülakatta bir şekilde öne geçiyor.

Tatile giden arkadaş grubunuzun sizi çağırmak aklına gelmiyor. Bırakın tatili, sinemaya giderken bile akıllarına gelmiyor, çünkü görme engelliyseniz sinemada sesli betimleme sistemleri de mevcut değil. Evlenmek gibi bir arzunuz olsa “eli yüzü düzgün eş aday” profiline baştan uymadığınız için hiç şansınız yok. Toplumun koyduğu engeller saymakla bitiremeyeceğim kadar fazla.

Ama en önemlisi toplumun engelliye bakış açısının oluşturduğu engeller. “Engelli” kelimesini duyduklarında insanların beyinlerinde canlanan “zavallı, fakir ve yardıma muhtaç” insan imajı. Türkiye'de yaklaşık dokuz milyon engelli var, bunların yalnızca 1,5 milyonu devletten maddi destek alıyor. Yani anlayacağınız 9 milyon fakir insandan bahsetmiyoruz. O yüzden salaş giyimli ve tekerlekli sandalyede gördüğünüz her insanın kucağına sadaka olarak bozuk para bırakmanız gerekmiyor. Çünkü siz bilmeseniz de o delikanlının belki lüks marka otomobili vardır (yaşanmış, gerçek olay) ya da telaffuz bozukluğu yaşayan her bireye “vah vah” diyen bakışlarla bakmanız gerekmiyor. Yüksek lisans mezunu olabilir ve iyi gelirli bir işi vardır, sosyal yaşamda ve özel yaşamında her şey yolundadır (bizzat kendim). Kısacası acımanıza gerek yoktur.

Her tanıştığınız engelliye veya ebeveynine geçmiş olsun demeniz ya da ne zaman, ne sebeple engelli olduğunu sormanız da gerekmez. Belki de o anda bundan bahsetmek istememektedir. Engellinin hayatının odak noktası engeli değildir çünkü. Onun da bütün insanlar gibi günlük hayat dertleri vardır. Ay sonunu nasıl getireceğim, nasıl iş bulabilirim, kızdırdığım arkadaşımın gönlünü nasıl alabilirim gibi.

Kısacası toplum “engelli=acıması gereken kişi” bakış açısından kurtulup “hayattaki eşit yaşam engellerini nasıl kaldırabiliriz?” bakış açısına geçtiğinde hayat hepimiz için daha adil ve güzel olacaktır.

Eşitlik ve yurttaşlık haklarında öncelikli alanlar sizce neler olmalı? İzolasyonla koruma yaklaşımı da bir ayrımcılık mı sizce?

TUĞBA ERBİLEN GÜLTEKİN: Tabii ki sağlık, eğitim ve istihdam öncelikli olmalı. Bunlar temel insan hakkı. İstisnasız her insan bu üç hakkını özgürce kullanabilmeli. Gerekli sağlık, tedavi ve eğitim haklarına ulaşamayan engelli vatandaşın kaliteli ve insanca bir hayat sürmesi mümkün değil. Sağlık, tedavi ve eğitim konularında son yıllarda çıkarılan yasalar ve sosyal yardımlar oldukça güçlü olsa da henüz gereken seviyelere ulaşmadı. Bazı engelliler bu ihtiyaçlarını karşılamak için sivil toplum kuruluşlarının ve hayırsever vatandaşların yardımlarına gereksinim duymakta ne yazık ki! Ayrıca bu konuda ülkemizin farklı şehirleri aynı oranda gelişmemiş. Kimi engel türlerini bazı illerde bilen doktor ve eğitimci sayısı neredeyse yok denecek kadar az. Bu da sağlık ve eğitim haklarına ulaşımı kısıtlıyor.

İstihdam anlamında ise iyi örneklerden çok, kötü örnekler sahibiz. Devletin koyduğu engelli kotasına uyuyor görünmek için “SGK’da engelli çalışan göstereyim, ama işe gelmesin” anlayışıyla hareket eden ya da hiçbir özel donanım gereksinim duymayan, engelli olmayan bir çalışanla aynı şartlarda çalışacak engelli personel arayan yöneticiler çoğunlukta. Oysaki istihdam sadece maddi kazanç elde etmek için yapılan bir eylem değil. Sosyalleşmek, üretime katkı sağlayarak kendini faydalı hissetmek gibi pek çok ruhsal kazancın da yolunu açar. Engellinin engel türüne uygun çalışma koşullarının sağlanması ve uygun eğitimleri alabilmesi için devletin, kamunun ve toplumun işbirliği içerisinde çözüm odaklı stratejiler planlaması ve hayata geçirmesi gerekiyor.

İzolasyon, çok güçlü bir ayrımcılık. Siz engelli parkı, plajı, kafesi yapar ve engellilerin buralarda sosyalleşmesini beklerseniz bu, engellinin toplumdan ayrı kalmasının kapısını açar. Toplumun engelliden uzak oluşunun devamını sağlar. Duyarsız ve hakkaniyetsiz vatandaşların “engelli gitsin, kendi plajında yüzsün” demesine ve bunu kendine hak görmesine sebebiyet verir. Hâlbuki engelli olmayan vatandaşların nasıl ki istedikleri kafede yemek yeme hakkı varsa engelli vatandaşın da böyle bir hakkı vardır. Devlet ve toplum bunu sağlamakla yükümlüdür. Bu yüzden hedef “engelliye özel alan/mekân” oluşturmak değil, bütün alanları/mekânları tüm engellilere uygun hâle getirmek olmalıdır.

Yerel yönetimlerin kente, hayata daha çok katılım konusunda acil eylem planı ne olmalı? Yerel yönetimler bu alanda sizce nasıl inisiyatif almalı?

TUĞBA ERBİLEN GÜLTEKİN: Yerel yönetimlerin birincil önceliği “erişilebilirlik” olmalı. Kamu binalarından kaldırımlara, toplu ulaşım araçlarından parklara kadar aklınıza gelen her yerde engel gruplarının tamamı için erişilebilirlik sağlanmalıdır. Bu konuda belediyeler öncelikle kendi etki alanlarındaki yolları, yapıları ve mekânları düzenlenmeli sonra da halka açık tüm özel mülkleri denetlemelidir.

Kiralamak veya satın almak için daire arayan bir engelli, apartman girişinin tekerlekli sandalyesine uygun olup olmadığını araştırmak zorunda kalmamalıdır. Hastaneye, okula, alışveriş merkezine gitmek isteyen bir görme engelli kamuya açık bu alanlarda kabartma yazılı yönlendirmelerle yönünü bulabileceğini bilmeli ve bu mekânlara gönül rahatlığıyla gidebilmelidir.

Belediyenin düzenlediği bir etkinliğe ya da eğitime gitmek isteyen işitme engelli bir vatandaş orada işaret dili tercümanının olup olmayacağını araştırmak zorunda kalmamalıdır. Kısacası tüm engel grupları için erişilebilirlik...

Belediyeler için sonraki adım, çalışanlarının hepsine “Engellilerle Doğru İletişim” eğitimi vermek olmalı. Günümüzde hâlâ bir görme engelliye yardım isteyip istemediğini sormadan aniden koluna girip yürüyüşüne eşlik etmeye kalkışacak vatandaşlarımız var. Hâlbuki bedeni bir insanın özel alanıdır ve izin almadan dokunulamaz. Buna benzer o kadar çok olay yaşıyor ki engelliler günlük hayatta. Hem yerel yönetimlerde hem de MEB müfredatlarında bu konunun ivedilikle detaylı ele alınması ve toplumun her kesimine eğitimler verilmeye başlanması gerekiyor.

“ERİŞİLEBİLİRLİK SORUNU HEM KENT TASARIMINDAN HEM DE SUNULAN HİZMETLERDEN KAYNAKLANIYOR”

Ülkemizde engelli denilince nasıl bir tablo, profil ve algı var? Dünyada engelli denilince ne anlaşıyor biraz bundan söz edelim.

İDİL SEDA AK: Öncelikle teşekkür ederim. Bizim kendimizi bu mecrada ifade edebilmemiz önemli bir fırsat. Türkiye’de tabii ki dar bir pencereden bakıyoruz. Genellikle fiziksel engelli ve zihinsel engelli kişileri engelli kategorisine sokuyoruz. Onun dışındaki herkesi engelsiz kabul ediyoruz. Oysa dünyadaki tanım oldukça geniş. Dünyadaki tanım nereden geliyor? Biz Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi’ne bakıyoruz. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi 2007’de çıkmış bir sözleşme ve Türkiye’nin de 2009’dan beri taraf olduğu bir sözleşme. Dolayısıyla aslında bu tanım Türkiye’yi de bağlıyor, ama Türkiye’de dar bir pencereden bakılıyor ve uygulanıyor.

“Engelliler hakkında kanun” adında bir kanunumuz var. Uygulamada bunun pratiklerini maalesef göremiyoruz. Bu tanım şunu söylüyor: Zihinsel, düşünsel ve psikolojik açıdan sorunları olan ve bundan uzun vadede etkilenen herkes aslında engelli olabilir ve kişinin beyanı esastır. Yani siz bir durum için engelli olmayabilirsiniz, ama bir başka durum için engelli olabilirsiniz. Dolayısıyla bu sözleşme çok geniş bir perspektiften bakıyor. Bizde ise bir rapor gerçeği var. Engelli sağlık kurulu raporu almanız gerekiyor. O rapor kapsamındaysanız birçok haktan yararlanabiliyorsunuz. Değilseniz hiçbir şeyden yararlanamıyorsunuz. Süreçler geçirgen değil. Sizin ihtiyaçlarınıza uygun bir şekilde esneyemiyor. Çok kalıp var ve bu kalıplara giremezseniz sosyal haklardan da yararlanamıyorsunuz. Mesela kendimden örnek vereyim. Kronik rahatsızlığım var. Aslında benim engelim görece kör birine göre az ama bazı noktalarda daha fazla. Kör bir arkadaşımın otobüs yolculuğu yapıyorsak ve o gün benim romatizma ağrılarım fazlaysa seyahat esnasında oturmam gerekiyor. Ama otobüste ya da metroda insanlar hemen kör arkadaşına yer verme ihtiyacı hissediyor. Benim durumumu dışarıdan kimse anlayamadığı için böyle bir durum var. Tramvaya bindiğimizde kör arkadaşına biri yer verse o da bana veriyor. Ondan sonra tabii insanlar biraz bloke oluyor. “Allah Allah ben sana vermiştim bu niye oturuyor” diyor. “Benim de romatizmam vardı. Kör arkadaşımın da oturmaya ihtiyacı yoktu” diye anlatarak bu bilinci yaratmaya çalışıyoruz. Bir farkındalık alanını o anda yaratmaya çalışıyoruz. İnsanlar yer verdiğinde kör arkadaşımın kolunu ısrarla tutup “gel sen şuraya otur” diyor. O da ısrarla “ben oturmak istemiyorum, şu anda oturmak için ihtiyacım yok” şeklinde yanıtıyor. “Yok yok otur sevaptır” diyorlar mesela. Gelenek görenekten besleniyor engelliliğe bakışımız. Hak temelli bir yerden bakamıyoruz engellilik meselesine maalesef. Politikacıların politika yapma biçimleri, devletin sosyal yardım mekanizması, bunların hepsi aslında yardım odağından. Dolayısıyla hak temelli düşünemiyoruz. Sistem de düşündürmüyor zaten. İşte, temelde buna karşı çıkıyoruz. Engellilik meselesi bir yardım meselesi, bir lütuf meselesi değil, bir hak meselesidir. İnsan insan olduğu için zaten hakta sahiptir ve engelli olduğu için de birtakım ekstra haklara sahiptir. Bu hakkın tahsisi için savaşıyoruz. Yoksa bir lütuf ya da yardım mekanizmasının peşinde değiliz. Ama sistem o şekilde işliyor. İnsanların da görüşleri bundan besleniyor.

Eşit vatandaşlık bağlamında baktığımızda engellerin mahrum kaldığı neler var toplumda?

İDİL SEDA AK: Birçok alanda aslında sıkıntı yaşıyor engelli kişiler. En önemlilerinden biri, erişilebilirlik. Erişilebilirlik çok temel bir sorun. Evinizden sokağa çıkamıyorsanız çoğu mekâna erişemiyorsunuz. Bu, özel tüketim mekânları ve kamu mekânları olabilir. Siz evinizden çıkıp bir devlet dairesine gidemiyorsanız, okula gidemiyorsanız, okula gidince erişemiyorsanız, sinemaya gidemiyorsanız zaten toplumsal hayatın birçok yerine erişemiyorsunuz demektir. Bu erişilebilirlik sorunu hem kent tasarımıyla hem de sunulan hizmetlerden kaynaklanıyor açıkçası. Toplu taşıma araçlarının erişilebilir olmaması önemli bir mesele. Erişilebilirlikle ilgili engelliler kanununda bir madde var, ama sürekli olarak düzenlemeye gidiyor. Cumhurbaşkanı 2020 yılını erişilebilirlik yılı ilan etmişti. Ama yeniden bu kanunda uzatmaya gidildi.

Dolayısıyla bir irade göremiyorsunuz. İrade olmayınca takip de olmuyor. Biz mesela sigaranın yasaklanması konusunu örnek veriyoruz. Önemli bir yasak ve irade koydu devlet bu konuyla alakalı. Tabii ki aksamalar var, ama önemli şekilde uygulanıyor. Benzer bir iradenin erişilebilirlikte koyulması gerektiğine inanıyoruz, fakat mümkün olmuyor. Engelli birey toplu taşıma aracına binemiyor, çünkü kent tasarımı uygun değil. İstanbul kent tasarımı tekerlekli sandalyenin gidebileceği bir yol biliyor musunuz? Ben bilmiyorum, hiç karşılaşmadım. Böyle olunca insanlar yaşam tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor. Arkadan minibüs çarptı öldü gibi haberler çıkıyor, hayatın gerçeği bu. İnsanlar yaşam riskiyle karşı karşıya kalacağını biliyorsa dışarı çıkmamayı tercih ediyor. Bunun yanında pek çok hakka sahip olamıyor; eğitim hakkına, sağlık hizmetlerine, istihdamdaki olanaklara erişemiyor.

Eğitim hakkı bir hak olarak teslim edilmiş olmasına rağmen ciddi sıkıntılar yaşanıyor. Kayıt oldunuz diyelim, ama sürdürülebilirlik sağlanamıyor. O kadar çok engel çıkıyor ki aile bir yerden sonra pes ediyor ve çocuğunu okula gönderemiyor. Milli Eğitim Bakanlığı’nda veriler kayıt üstünden, sürdürülebilirlik ve devamlılık üstünden değil. Milli Eğitim Bakanlığı’nın verilerinde okullaşma oranına da erişemiyoruz. Yani engelli kişilerin kaçta kaçının okullaştığıyla alakalı elimizde bir veri yok. MEB’ten kaç kişi kayıtlı onu öğrenebiliyoruz, ama okul çağındaki engelli nüfusunun kaçta kaçının okula yerleştiğini bilmiyoruz. Eğitime erişemeyen insan otomatik olarak istihdama da erişemiyor. İstihdama erişimde genel eğilim, devletin kadrolarına yerleşme. Bu uygulamanın takibi de ciddi biçimde yapılamıyor. Rakamlar açıklanıyor, ancak sürdürülebilirlikle ilgili durum yine net değil. İstihdam ediliyor gibi gösteriliyor, maaşları ödeniyor, ama iş yerine gelmeleri ya da çalışmaları istenmiyor. O kotada “kurtarmak” için yapılmış bir istihdam modeli görüyorsunuz. Bu kişinin iş hayatına girmesi, sosyalleşmesiyle eşdeğer görülen bir çalışma olmuyor. Şirketin vergi sorumluluğu yararına bir durum oluyor.

Sağlık hizmetlerinde de sıkıntı büyük. Mesela SMA hastaları için gündeme gelen birçok konu var. Engelli raporunuz yoksa sağlık sisteminde neredeyse sıfırsınız. Hiçbir şeyden engelli olarak yararlanamıyorsunuz. O raporu almak durumundasınız, ama o rapor da sıkıntılı süreçlerle veriliyor. Bir hastaneye gidiyorsunuz bir yüzde veriyor, başka bir hastaneye gidiyorsunuz başka bir yüzde veriyor. Yüzdelere çok önemli. Çünkü yüzde 40’ın altında kalırsanız engellilikle alakalı hiçbir sosyal yardımdan yararlanamıyorsunuz. Pandemi sürecinde özellikle kronik hastalıkları olan insanlar çok zorluk yaşadı. Pandemi sürecinde bütün hastaneler pandemi hastanesi ilan edildi biliyorsunuz. SMA hastaları gibi ağır ilaçlar kullanıp belirli aralıklarla hastaneye gitmek durumunda kalan insanlara mesaj atıp “gelmeyin” dediler. Yani “gelmeyin pandemi hastanesi mikrop kapma riskiyle karşı karşıyasınız” dediler. Eve sağlık hizmeti gönderildi mi? Hayır gönderilmedi. Peki, ne oldu? O doz iğneyi zamanında alamadığınızda önemli bir geriye gidiş başlıyor. İnsanlar zaten milimetrik ilerlemeler kaydediyor o dozlarla ve dozlar oldukça ağır. Omurilik sıvınıza iğneyle giriliyor, iğneyi o şekilde yaptırıyorsunuz. Öyle kolay yapılan işlemler değil. Bu insanların evine giderek de yapılamadı. Sağlık politikalarını düzenlerken daha bütünsel ve kapsamlı düşünmek gerekiyor. Tamam, bir kriz var, ama hızlı bir şekilde bu geçişler yapılabilir. Aksine, geçişler çok uzun sürdü. Neredeyse 5-6 ay devam etti. İnsanlar geçen ay iğne alabilmeye başladı. Bilim Kurulu’ndan bahsediyoruz. Eminim kurulun geribildirimleri olmuştur. Başından bu dikkate alınsaydı insanlar mağdur olmadan da çözüm üretilebilirdi diye düşünüyorum.

Sosyal alanlara erişim gerçekten sıkıntılı. Bakıyoruz, Devlet Tiyatroları’nda biletler bedava. Sinemaya gittiğinizde indirimli biletler alabiliyorsunuz. Ben Engelsiz Filmler Festivali’nin danışmanıyım. Biz festival kapsamında farklı illere gidiyoruz. Özellikle de büyük şehirlerde yapıyoruz çalışmalarımızı. Erişilebilir sinema salonu bulamıyorsunuz ki indirimli olsun. Tekerlekli sandalyenizle gidebileceğiniz salon yok zaten. İndirimli olsun, bedava olsun ne fark eder ben salona girmedikten sonra. Ayrıca size sunulan çözüm ne? En önden izlemeniz. Allah aşkına kaçımız gidip de sinemada en ön koltuğu satın alırız?

Röportaj

“İDİL SEDA AK”

TOHAD
Engelli Hakları Aktivisti,
Araştırmacı

İDİL SEDA AK

İstanbul’da doğdu. Lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi’nde, yüksek lisansını Ortadoğu Teknik Üniversitesi’nde tamamladı. Engelli bireylerin eğitim hakkı, engelli kadın hakları, engelli çocuk hakları, engelli bireyin bağımsız yaşam hakkı, engelli kişilerin yasa önünde eşit tanınması ilgilendiği temel çalışma konularıdır. Engelli Kadın Derneği’nde (ENGKAD) ve Toplumsal Haklar ve Araştırmalar Derneği’nde (TOHAD) yönetim kurulu üyesidir. Hâlen İNGEV’de engellilik danışmanı görevine devam etmektedir. Boğaziçi Üniversitesi’nde ve Medipol Üniversitesi’nde yarı zamanlı öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Gerçekçi olmayan politikalar güdüp biz hizmet getiriyoruz demek de hiçbir anlam ifade etmiyor. Bütünsel bakmadan olmaz. Kültür sanat merkezlerinin yapımıyla ilgili ihalelerde de engelli erişimine yönelik bir öngörününüzün ve şartınızın olması gerekir. Yine bizde belediyelerin sağladığı engelli araç hizmeti uygulaması var. Bir kere her belediye bu hizmeti sunamıyor. Sunarlarda da bu araçlar çok sınırlı ve neredeyse sadece sağlık hizmeti için kullanabiliyorsunuz. O da önemli sağlık hizmeti olmalı. Onun için de randevular alınıyor uzun süre önce, mutlaka sıraya alınması gerekiyor. Hâlbuki dünyadaki örneklerine baktığınızda en iyileri tabii ki İskandinav’da uygulanıyor. Nasıl yapıyor? “Social taxi” dedikleri bir uygulama var. O “social taxi” ile siz taksi çağırır gibi istediğiniz saatte istediğiniz yere ücret ödeyerek gidebiliyorsunuz.

Bizim belediyelerimiz bu hizmeti bedava sunuyor, ama “arkadaşıma gece oturmasına gitmek istiyorum” dediğiniz zaman böyle bir hizmetten yararlanamıyorsunuz. İsveç gibi örneklerde indirimli taksi uygulamasıyla 24 saat çalışan ve her çağırdığınızda erişilebilir uygulamalar var. Bu, insanların bağımsız yaşamı içinde çok değerli bir şey. Siz tiyatroyu bedava yapıyorsunuz, ama kişi oraya gidemiyor. “Social taxi” gibi bir uygulamanız olsa akşam 8’deki bir tiyatro gösterisine, bir konsere, akşam oturmasına arkadaşına gider.

Engelli kadınlar için de dezavantajlı durumlar söz konusu. Kadınlar zaten birçok konuda dezavantajlı durumda. Engelli kadınlar daha da dezavantajlı durumda oluyor. Bunun için yine özel önlemler alınması gerekiyor. Belediyelerin kadınla alakalı hizmetlerinde engelli kadın faktörünü de düşünerek hizmetleri kapsayıcı hâle getirmesi çok değerli. Şiddet, önemli bir mevzu Türkiye’de. Ama şiddetle ilgili politikaların, uygulamaların hiçbirinde engelli kadın perspektifi yok. Baskılar sonucunda o perspektife evriliyorlar. O yüzden biz, savunuculuk çalışmalarımızda bunları görünür hâle getirmeye özel önem veriyoruz.

Sabancı Vakfı ve Bilgi Üniversitesi ile yaptığınız “engelli izleme” programı var. Ne tür çalışmalar yapılıyor, bahseder misiniz?

İDİL SEDA AK: Sabancı Vakfı fonuyla Bilgi Üniversitesi ortaklığıyla yapılmış bir çalışma. Arka arkaya iki kez yapıldı. Bir sonraki sene üçüncüsünü yapmayı hedefliyoruz. Bu çalışmada biz temel olarak 4 hakkın tesirine bakıyoruz: Erişilebilirlik, sağlık, istihdam ve eğitime erişim hakları. Aslında az evvel bahsettiğim konuların bir özeti bu. Burada karşılaştığımız önemli sorunlardan bir tanesi eğitime erişimde; 0-6 yaş aralığı erken çocukluk dönemi için bu durum önemli bir eksiklik. Çocukların özellikle erken dönemde hizmet alabilmesi için Türkiye’de bir yapı yok. Bu yapının acilen oluşturulması gerektiğini raporlarımızda yazıyoruz.

Çünkü Türkiye’de 3-6 yaş arasındaki engelsiz bir çocuk okul öncesi eğitimi almak zorunda olmamasına rağmen engelli çocuk zorunlu şekilde eğitim almak zorunda. Ama böyle hizmet veren yerler çok sınırlı. Özel eğitim veren rehabilitasyon hizmetlerine büyük bir yük yüklenmiş vaziyette.

Bu merkezler insanların parayla erişebileceği yerler. Dolayısıyla büyük bir kısım eğitimi paralı almak zorunda kalıyor. Yine orta öğretimdeki çocukların sayılarına eriştiğinizde şöyle bir tablo var. İlkokulda bir miktar öğrenci var. Ondan sonra bu bir miktar öğrenci ortaokulda biraz daha artıyor. Sonra liseye geldiğimizde bu rakam korkunç bir şekilde düşüyor. Son verilere göre, yaklaşık 11.5000 öğrenci ilkokulda kaynaştırmada, sonra bu sayı 134.000’e çıkıyor ortaokulda.

Burada çıkışın sebebini yeni tanı almış öğrenciler üstünden görüyoruz. Çünkü ilkokulda hemen tanı almamış olabiliyor çocuklar. 134.000’e çıkan rakam ortaokulda, lisede 48.000 düşüyor. 115.000’den 48.000’e bir düşüş var. Yaklaşık 70.000’e yakın öğrenci nereye gitti? Kaynaştırma öğrencisi olan bu öğrenciler nereye gitti? Bu öğrencilerin bir kısmı özel eğitim okullarına transfer oluyor. Yani ayrıştırılmış özel eğitim okullarına transfer oluyor. Diğerleri eve kapanıyor. İstihdamın da hayatın da dışına düşüyor.

Bu veriye çok net erişemiyorsunuz, ama 70.000 rakamının neredeyse 30.000’i özel eğitim sınıflarına, özel eğitim okullarına transfer oluyor gibi düşünebilirsiniz. Geriye kalan yaklaşık 40.000 öğrencinin nereye gittiği belli değil. Bu düşen öğrencilerin önemli bir kısmı da engelli kız çocukları. Kız çocuklarına ne oluyor diyorsunuz? Bu çocukların çoğu ergenliğe girmiş oluyor. Okulların yapıları buna uygun değil, engelli tuvaletleri yok. Aile menstürasyon dönemine girmiş bir kız çocuğunu engelli tuvaleti de olmayan bir okula göndermek istemiyor. Mesela işitme engelli çocuklar meslek liselerine kayıt oluyor. Meslek liselerinde onların ihtiyaçlarına uygun eğitim verilemiyor. Öğretmenler işaret dili bilmiyor, herhangi bir kolaylaştırıcı uygulama yok.

Dolayısıyla sistemden çıkıyor ve bir şekilde okulsuzlaşıyor. Tabii bu insanlar eğitimsiz de kaldıkları için istihdama da yönelemiyorlar. İstihdamda engelli kadrolarına devlette yüzde 4, özel sektörde yüzde 3 olmak üzere engelli kota uygulaması var. Hiçbir zaman tam dolu değil bu kotalar. Sahadan aldığımız bilgilere göre, bu kota uygulamasında gerçekten insanları niteliksizleştiren bir uygulama var. Bu ne demek oluyor? Siz gayet kalifiye bir insansınız, ama açılan kota dahilindeki pozisyonlar oldukça niteliksiz işler. Bu pozisyonlar sürekli az nitelikli ya da niteliksiz işler için açılıyor.

Bizim bildiğimiz bir örnek vardı. ODTÜ psikolojiden mezun olmuş kör bir arkadaşımıza Adalet Bakanlığı’nda santral operatörlüğü işi verilmek istendi. Arkadaşımız ODTÜ psikoloji bölümü mezunu olduğu ve yüksek lisans da yaptığı için psikolojiyle alakalı olan pozisyona başvurmak istiyor, ama “engelli kadrosunda o pozisyon açık değil” diyorlar. “Tamam, o zaman beni normal kabul alın, çünkü benim niteliklerim bu kadro için yeterli” diyor. “Yok, sen engellisin o yüzden seni bu kadroya almamız gerekiyor” diyorlar.

Bu, münferit bir örnek değil, sıklıkla karşılaştığımız bir durum. Birçok kör arkadaşımız vardır ki üniversite mezunu hatta yüksek lisans mezunu olmasına rağmen santral operatörü olarak çalışıyor.

Bu niteliksizleştirme hâli önemli bir sorun. Diyelim ki girdiniz. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi’nde “makul uyumlaştırma” diye bir kavram söz konusu. Siz ortamı o kişinin ihtiyaçlarına göre uyumlandıracaksınız. Kişiyi alıyorlar, yerleştiriyorlar, ama mekân hiç erişilebilir değil ve sonrasında kişiye diyorlar ki “tamam sen kendince bir düzenleme yap.”

Yerel yönetimlerle işbirliğiniz var mı?

İDİL SEDA AK: Yerel yönetimlerle işbirliği yapıyoruz, her zaman işbirliğine açığız. Yerel yönetimlerde karşılaştığımız temel sorun şu: Yerel yönetimler bizleri toplantılarına çağırıyor, bizlerden geribildirim alıyor, ama sonra hiç uygulamıyor.

Sözde bizimle işbirliği yapmış gibi oluyor. Biz yerel yönetimlere karşı ne yapıyoruz? Bir belediyenin uygulaması bizim savunularımızla örtüşmüyorsa ya da ciddi bir hak ihlali yaratıyorsa dava açarak süreci takip ediyoruz. Önce mutlaka idari başvurular yapıyoruz, süreci pozitif bir şekilde demokratik diyaloglarla çözmeye çalışıyoruz. Çok erişilebilir olduklarını söyleyemeyeceğim yerel yönetimlerin. Yerel yönetimlerde karşılaştığımız temel sorun, bu uygulamalarda hak temelli yaklaşımdan ziyade yardım temelli yaklaşımı benimsiyor olmaları.

Ne kadar demokratik olurlarsa olsunlar yine de o yardım temelli yaklaşımı görüyorsunuz. Engelli bireylerin haklarıyla ilgili bir politika geliştirmek, hizmetlerini engelli kapsayıcılığını da içerecek şekilde yapmak yerine kampanyalarla tekerlekli sandalyeler hediye ediyorlar insanlara ya da birçok engelli aile sosyo-ekonomik açıdan zor koşullarda yaşadığı için birtakım yardımlar yapıyor belediyeler. Bunlar yapılmasın demiyoruz, bir kriz anında tabii ki yapılmalı. Ama bütün politikalar bunun üstüne kuruluyor. Belediyelerin çoğunun kadın sığınakları var. Kadın sığınakları engelli kadını kapsıyor mu? Biz bu soruyu raporlarımızda da sıklıkla soruyoruz belediyelere. Birçoğu engelli kadını alabilecek kapasiteye sahip olmadığını bize yazılı olarak bildiriyor ya da engelli çocuğu olan şiddete uğramış bir kadın çocuğuyla, engelli çocuğuyla beraber gelebiliyor mu sorusuna gerçekten şu âna kadar sadece bir tane belediye bize evet yanıtını verdi: Kadıköy Belediyesi. Kendi sığınağına engelli çocuğu olan bir kadının yerleştirildiğini söyledi. Ama mesela engelli kadının yerleştirilmediğini söylüyor. Dolayısıyla hizmetleri planlarken belediyelerin engellilik bunun neresinde diye sorması gerektiğini düşünüyorum.

Biz hem kendi raporlarımızda hem bizi çağırdıkları bütün toplantılarda hem de özel olarak talep ettiğimiz işbirliklerinde bu geri bildirimleri sunuyoruz. Ama sonra dönüp bakıyoruz ki hizmet yine aynı biçimde eski yöntemle verilmeye başlanmış. Bence belediyeler STK'larla işbirliği yapmalı ve onları kendi hizmetlerinin içine yerleştirebilecek nitelikte yapılar oluşturmali. Stratejik planda olmasını çok önemsiyoruz, ancak uygulamada da yansması mutlaka görülmeli.

Ayrıca stratejik planda “engelliler için şunu yapıyorum” gibi bir şey olmamalı. O engellilik hamlesi, planladığınız her şey için ana akımlaştırılmalı. Nasıl kadın örgütleri toplumsal cinsiyet mevzusunun var olan bütün hizmetlerin içerisine yerleştirilmesi gerektiğini savunuyor, biz de aynısını savunuyoruz. Engellilik mevzusu da yataydan kesen bir mevzu. Her hizmeti yatayından kesen bir şey. Dolayısıyla her hizmeti planlarken engelli perspektifiyle onun içine yerleştirmek gerekiyor. Engellilik, engellilere yönelik şunu planlıyorum diyebileceğiniz bir mevzu değil. Bu bağlamda iyi işler yapan belediye neresidir diye soracak olursanız tabii ki Eskişehir Belediyesi. Bu konuda gerçekten önemli adımları olan bir belediye Eskişehir Büyükşehir Belediyesi. Çünkü işini iyi yapıyor. Engelliye birçok alanda kapsayıcı hâle getirmeye çalışan bir yapısı var. Ayrıca şehir tasarımında mümkün olduğunca engelli dostu olan bir şehir. Onun dışında engellilikle alakalı çalışmalara da destek veriyor. Belediyenin bu konuyla ilgili çalışan bir merkezi var. Oradaki örgütlerle konuştuğumuzda onların da şikâyet ettiği konular oluyor tabii.

Çünkü engellilik mevzusunun -ne kadar sosyal demokrat da olsanız- hâlâ yardım meselesi olarak görülen pek çok yanı var. İstanbul Kadıköy Belediyesi de bu konuda hassasiyetle çalışıyor. Bazen de bir belediyeden “biz engelli köyü kurmak istiyoruz, bu konuya yönelik bize danışmanlık verir misiniz” gibi bir talep geliyor. “Engelli köyü” uygulamaları dünyada var tabii. Fransa’da bir araştırma merkezinde çalışmışım, benzer bir yaşam alanında çalışma ve araştırmalar yapmışım. Buralarda diğer sosyal dinamikler çok kuvvetli olduğu için böyle yaşam köylerinde insanlar hayattan izole olmuyorlar. Ama buralarda o sosyal dinamikler olmadığı için siz o yaşam köyünü kurarsanız gerçekten izole bir hayat yaratırsınız ki oraya giren insanlar oradan çıkamaz. Dolayısıyla engelli ve engelsiz insanlar arasında ciddi bir bariyer yaratmış olursunuz.

Fransa’da çalıştığım yer daha çok engelli kişilerin yaşadığı alanlarla bir arada kurgulanmıştı, şehirden uzak, kapalı bir mekân değildi. Şehrin ortasında bir mekân ama daha erişilebilir kılınabilmesi için hem bir arada kurgulanmış hem oradaki birtakım sosyal mekanizmaları, destekleri göz ardı etmeden yapılandırılmış. Bir blokta engelli kişiler varsa karşı blokta engelsiz insanların yaşadığı mekânlar yer alıyor. Oraya her türlü otobüs ve taksi gidiyor. İnsanlar parklarını kullanabiliyor, anaokuluna çocuklarını gönderebiliyor.

Aynı anaokuluna engelsiz kişilerin çocukları da gidiyor. Dolayısıyla önemli bir karşılaşma alanı yaratılıyor. Sosyal bloklara sağlık hizmeti daha kapsamlı biçimde veriliyor ya da polis, itfaiye o bölgenin hassas olduğunu biliyor ve ona göre planlamasını yapıyor. Bir ihbar aldığı anda -mesela yangına gelirken- tekerlekli sandalye getiriyor itfaiye. Biliyor ki orada öyle bir riski var. Bu yerler izole değil. Türkiye’de benzer mekânlar kurgulamak için izole, uzakta alanları tasarlıyorlar ve buraya bunu kuracağız diyorlar. Sizin diğer yapılarınız buna müsait değil.

Bir de etiketlenmeyle ilgili ciddi bir sorun var zaten Türkiye’de. Orada engelliler yaşıyor, oradan ev tutma, oraya gitme tarzı bir şey oluşuyor. Böylece insanlar neredeyse o alana mahkûm edilecekler. Bunları düşünerek politikalar üretilmiyor, uygulamalar da buna bağlı olarak yapılamıyor. Dolayısıyla iyi bir iş yapıyor olsanız da hâlâ ayrımcı bir yerden iş yapıyorsunuz.

Belediyelere önerim: Hak temelli çalışan örgütlerle işbirliği yapmaları, bu politikaları ve uygulamaları geliştirirken hayatın her yönüne hâkim insanlara danışmaları.

“KENTTE ADALETİN OLMAZSA OLMAZ KOŞULU, DEMOKRATİK YÖNETİM VE KATILIM MESELESİDİR.”

Röportaj

“YAŞAR ADNAN ADANALI”

MAD Mekânda Adalet Derneği Genel Direktörü
Şehircilik uzmanı

Mekânda adalet ne demek?

YAŞAR ADNAN ADANALI: Kavramsal açıdan toplumsal adaleti ilgilendiren her meselenin mekânsal bir boyutu vardır. Dolayısıyla mekânsal boyutun spesifik ve özenli olarak çalışılması gerekir. Bu yönde çözümler üretilmesi gerekir. Temel yaklaşım budur.

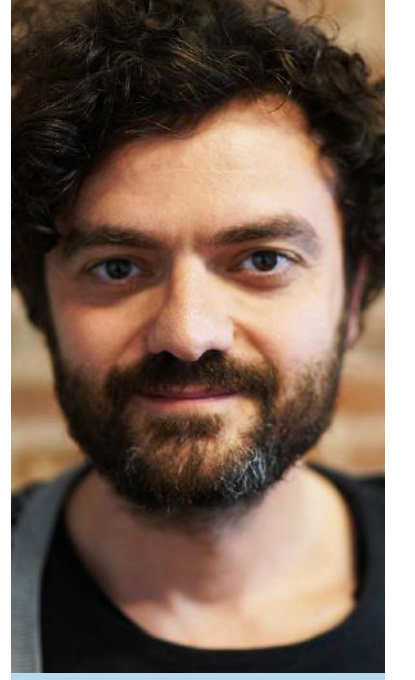
Eğitim meselesi, eğitimde adalet dediğimizde onun mekânsal boyutundan da bahsediyoruz: Sınıf içi, açık alanlar, oyun alanları, farklı eğitim mekânları vb. İstihdamla ilgili bir meseleyi konuştuğumuzda çalışma koşullarını ve çalışma koşullarının işçi sağlığına etkisini ele almış oluyoruz. Konut hakkı, park bahçelere erişme hakkı gibi doğrudan mekânla alakalı gündemlerimiz var. Özellikle son 20 yıllık dönemde artık Türkiye’de ve dünyada doğrudan adaletsizliği üreten dinamikler ağırlıklı olarak mekânsal dinamikler. Neyi ifade ediyoruz? Ekonomi artık fazlasıyla mekânda dönüyor ve birikiyor. İşte, kentlerde yapılan mega ölçekli projelerle, kentsel dönüşüm uygulamalarıyla, spekülâtif emlak hareketleriyle aslında adalet ve adaletsizlik üretiliyor. Kira gidiyoruz, aynı şekilde. Hiçbir çevre etki değerlendirmesi yapılmayan altyapı ve enerji yatırımlarıyla, yapılaşma projeleriyle kırdı adaletsizliklerin üretildiğini görüyoruz. Artık Türkiye ve dünya için temelde adaletsizlik üreten dinamiğin mekânsal olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle mekânsal boyut merkeze alınarak çalışılmalı ve çözüm üretilmelidir. Mekânda Adalet Derneği tam da bu iki yaklaşımı merkeze alarak farklı disiplinlerden uzmanlıkları bir araya getirerek daha adil, daha ekolojik ve daha demokratik kentsel ve kırsal mekânlar için bilgi üretip paylaşan bir sivil toplum kuruluşudur. Farklı disiplinler derken neden bahsediyoruz? Mekânda Adalet Derneği mimarları, şehir plancılarını, sosyal bilimcileri gazetecileri, film yapımcılarını, sanatçıları bir arada üretime, düşünsel paylaşıma teşvik eden ve aynı zamanda iyi uygulamalarla da çözüm önerilerini ortaya koyan çalışmalarda bulunur. Bizim için yenilikçi bir yaklaşımla kamusal bilginin üretimi ve katılım gibi meseleler çok merkezi bir yerde bulunur.

Kentte mekân adaleti dediğiniz zaman bunun başlangıç noktasını nerede görüyorsunuz?

YAŞAR ADNAN ADANALI: Öncelikle herkes için adalet istiyoruz ve kentsel hizmetlere erişim, kentsel mekânlara erişim, kentteki karar alma süreçlerine katılım gibi meselelerde herkese yönelik çalışmak gerekiyor.

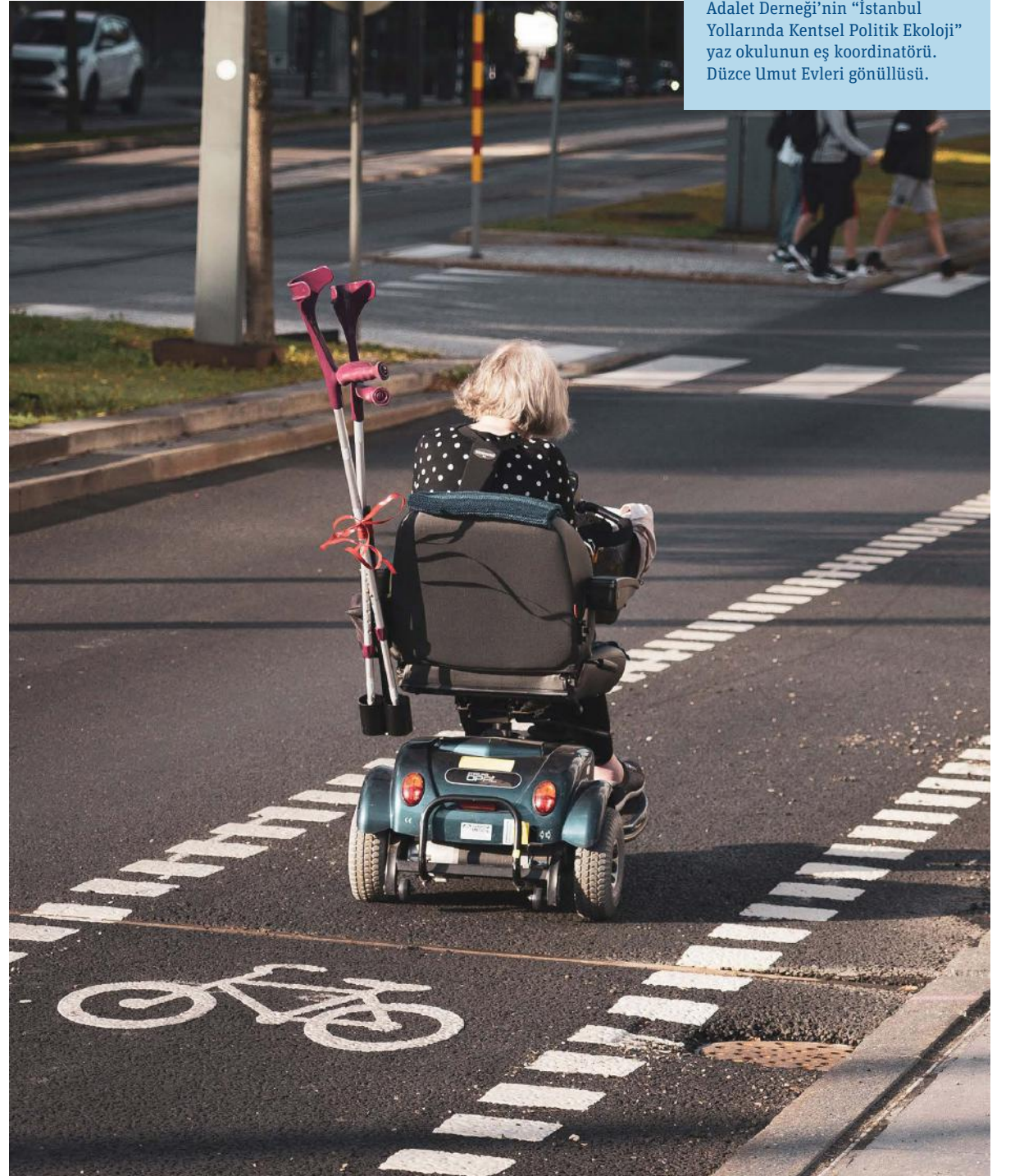
Sonuçta mekânda adalet şudur ve bu şekilde sağlanmalıdır gibi bir yaklaşımı değil, kimin için nasıl bir adalet yaklaşımını önemsemek gerekiyor. Çünkü kentte birbirinden farklı insanlar, topluluklar yaşıyor. Hâliyle çeşitli ihtiyaçları ve öncelikleri var. Dolayısıyla bu farklı ihtiyaç ve önceliklerin farkında olarak adaleti tesis etmeye ve adalet için mücadele vermeye ihtiyacımız var. Bu da demokratik yönetim ve katılım mekanizmaları işletilmeden mümkün değil. Siz başkası adına adaleti sağlayamazsınız, başkası adına adaleti düşünemezsiniz ya da başkası adına iyiyi, doğruyu bilemezsiniz, kötü ve yanlış hakkında karar veremezsiniz. Dolayısıyla konuların doğrudan muhataplarıyla bu politikaları, çözüm önerilerini, uygulamaları ve sorun tespitlerini yapmak durumundasınız. Dolayısıyla kentte adaletin olmazsa olmaz koşulu, demokratik yönetim ve katılım meselesidir. Aynı zamanda çok farklı sınıftan, demografik profillerden, gerçekliklerden insanların yaşadığının farkında olmamız gerekiyor.

Burada bize yol gösterecek bence önemli kavramsal çerçevelerden birincisi ve belediye kanunu içinde de yer alan, ilerici bir kavramsallaştırma: Hemşeri hukukudur. Hemşeri hukuku tarifine baktığınızda bir yerde veya beldede yaşayan herkes oranın hemşerisi sayılır. Bu, 1930’larda ilk çıktığında dar bir yerden tarif ediliyordu. Hemşerilik, “kütüğünün bağlı olduğu yerde her Türk oranın hemşerisidir” der. İlerleyen zamanlarda “her Türk kavramı” herkes ile değiştirildi. Kütüğünün bağlı olduğu yer ibaresi de yaşadığı yer şeklinde değiştirildi. Aslına bakarsanız yaşadığınız yerde, orada doğmuş olsun, başka yerden gelmiş olsun, göçmen olsun, mülteci olsun, kadın olsun, çocuk olsun, engelli olsun vb. herkes oranın hemşerisidir. Dolayısıyla hemşeri olanların da kararlara katılma ve hizmetlerden yararlanma hakkı vardır.

YAŞAR ADNAN ADANALI

Mekânda Adalet Derneği (MAD) kurucularından ve derneğin genel direktörü. Almanya’da Darmstadt Teknik Üniversitesi’nde Katılımcı Planlama ve Topluluk Odaklı Konut dersleri veriyor. Mekânda Adalet Derneği’nin “İstanbul Yollarında Kentsel Politik Ekoloji” yaz okulunun eş koordinatörü. Düzce Umut Evleri gönüllüsü.

Belediyelerin mekânda adaleti sağlamak için sahip olması gereken yaklaşımın da böyle bir yaklaşım olması gerekir. Ama daha dezavantajlı konumda başlayan kişilerin, grupların o aradaki makası kapatması için belediyelerin, yerel yönetimlerin çaba göstermesi, politikalarını ona göre uygulanması gerekir.

Çözüm aslında çok basittir: En az hizmetin gittiği, en az yatırımın yapıldığı, en büyük eşitsizliğin olduğu yere en fazla yatırımın yapılması ve en fazla hizmetin gitmesi gerekir ilke olarak. Ama partilerden bağımsız olarak uygulamalarda genelde böyle olmaz. Görünür olmak ve seçmen odaklı davranmak bir yaklaşım şekline dönüşür. Adaleti sağlayacak eşitlikçi bir mekanizmayı devreye sokmak gerekir.

Kent kullanımı açısından eşit haklar bağlamında ve hak temelli baktığımızda dezavantajlı gruplar içinde engellilerin durumu nasıl?

YAŞAR ADNAN ADANALI: Kentler belli bir standarta göre planlanıyor, inşa ediliyor. Planlı ya da plansız ölçülere göre hizmetler gidiyor. Buna göre politikalar uygulanıyor ve bu ölçüler herkesi kapsamıyor. Eşit derecede erişebilir olmuyor. Aslında burada neden bahsediyoruz: Bir normal tarifi yapıyoruz, bu normal tarifine uymayanlar da anormal olarak adlandırılıyor (engelli bireyler, çocuklar olabilir, 65 yaş ve üstü bireyler gibi). Anormallere de imkânlar el verdiği sürece yara bandı çözümler üretiliyor.

Mesela engelli bireyin kent yaşamına katılımı önündeki sorunlar sadece basit rampa çözümleriyle ya da çok basit erişilebilirlik yamalarıyla çözülmeye çalışıyor. Çocuklara dair bir mesele olduğunda “park yaptık” deniyor. Çocukların o tarifli kapalı ve sınırları çok net çizilmiş alanda oynaması bekleniyor. Ama kentin bütününde belli yaştaki bir çocuğun ya da engellinin kendini güvende hissedip hissetmediği, yapılan alana gidip gidemeyeceği, o standartın farklı toplumsal grupları kapsayıp kapsamadığı ele alınmıyor. Dolayısıyla burada ilk adım, standart ve normal tarifini kırmak, yok etmek. Çeşitli seçenekleri içerecek, kapsayacak, bu çeşitliliğin farkında olacak bir anlayışın yapılandırılması gerekiyor. Belediyenin kenti planlama süreci, planlama sürecinin sonrasında uygulama aşamaları ilgili yönetmeliklerle güvence altına alınıyor. Ama ilk etapta kullanılan siyasi dilde değişiklik yapılması gerekiyor.

Özellikle engellilik meselesinde engelli bireylerin kente ve kentsel kararlara katılımı, kentsel hizmetlerden faydalanması açısından bu dilde bir değişiklik olması gerekiyor. “Anormal” tanımlamasının bırakılması lazım. “Bizim engelli kardeşlerimiz” gibi söylemlerden ve üstten bakan, yardımcı, sadakacı yaklaşımdan uzaklaşmak önemli.

“Burada, bu kentte yaşayan her bireyin, hemşerimiz olan herkesin, yani bu kentte yaşayan herkesin eşit hakları vardır ve eşit imkânlarla şu an erişemiyorlarsa bunu giderecek olan uygulamaları hayata geçirmek gerekir” yaklaşımını benimsemek gerekir. Bu, kritik noktadır. Değişim, eşit yurttaşlık, eşit haklar doğrultusundaki değişim öncelikle algımızla ve dilimizle başlıyor.

Söylem bazında bir belediye başkanının engelli kardeşleri olamayacağı gibi belediyedeki daire başkanının da engelli kardeşleri olamayacaktır. Ailesinde engelli bir kardeşi olabilir. O zaman evet, benim bir engelli kardeşim var denebilir, ama “engelli kardeşlerim” gibi paternalist bir dilden uzaklaşmaları gerekiyor. “Özürlü” dediğimizde aslında kusurlu bir kişinin fiziksel veya zihinsel farklılığının bir sorunmuş gibi algılandığının altını çizmek gerekiyor. Sakat tanımlaması yapıldığında da bir durum tespiti oluyor ve bu tespitin kişinin yetilerinin sakatlık durumundan ötürü değil, toplumsal ve mekânsal pratiklerden dolayı engellerle karşılaştığını vurgulamak için kullanıldığını biliyoruz. Onun dışında tabii ki gündelik hayatta kent içinde farklı engellerle karşılaşan bireyler, farklı engel durumuna sahip bireyler nasıl sorunlarla karşılaşılıyor dediğimizde aslında burada da ilk söyleyeceğiniz şey, muhtemelen bu sorunların da farklılık gösterdiği. Genellemenin yapma çabasından uzaklaşmak zorunlu. Dolayısıyla “engelli bireyler bu sorunlarla karşılaşılıyor” yaklaşımından çıkmak gerekiyor.

O yüzden de kentlerde dar kalıplarla çizilmiş, norm olarak dayatılan standartları değil, herkesi kapsayacak evrensel tasarım standartlarını hayata geçirmek iyi bir başlangıç olabilir. Bundan kastettiğimiz şey, farklı ihtiyaçlara cevap verebilecek tasarımların bütüncül yaklaşımla ele alınıp alınmadığıdır. (Bir tasarım yarışmasındaki temel seçim kriterlerinden birinin bu olması gerektiği gibi.) “Evet, biz burada engelliler için de ayrı bir bölüm yaptık ya da burada bir rampa sistemi kurduk” söyleminin ötesinde bütün önerilerin, çözümlerin ve projelerin toplumdaki eşitsizliği giderecek potansiyelde olup olmadığına bakılmalı.

Dijitalleşme yerel yönetimlerin elini kuvvetlendirici bir şey olabilir mi?

YAŞAR ADNAN ADANALI:

Hem evet hem hayır. Evet; dijitalleşme engelli bireylerin daha önce erişemedikleri bilgi kaynaklarına, yani belediyenin bilgi akışına, belediyenin belli hizmetlerine ve katılım süreçlerine engelli olmayan yurttaşlarla nispeten eşit bir şekilde katılmalarına imkân yaratabilir.

Ama dijitalleşme aynı zamanda da olumsuz bir algıya da sebebiyet verebilir. “Sen zaten engellisin, otur oturduğun yerde” yaklaşımı, “evinden çıkma” yaklaşımı “kenti kullanıp da ne yapacaksın” yaklaşımı gibi.

O yüzden dijitalleşmenin sadece olumlu değil, aynı zamanda riskleriyle birlikte gelen, zaten özel alana hapsedilmiş engelli bireylerin o alanda kök salmasına sebep olabilecek etkileri olabilir.

Belediyelerin, hükümetin ya da özel kuruluşların sorumluluklarını atmanın bir aracı olabileceğini de görmek gerek. Biliyorsunuz 2005 senesinde yürürlüğe giren, 5378 sayılı Engelliler Kanunu adıyla bilinen bir kanun var.

Bu kanun aslında kamunun kontrolündeki, denetimindeki ve yatırımlarındaki tüm mekânsal organizasyonların evrensel standartlarda erişilebilir olmasını dayatıyor. Yani kamu aktörü üzerinde bir sorumluluk alanı açıyor. Ne oldu 2005'teki 5378 sayılı kanun geçtikten sonra? 2012 yılına kadar tüm resmi yapıların, yolların ve umuma açık her türlü yapının erişilebilir olması gerekiyor dendi. Her sene kanunun uygulama son tarihi ötelendi. Kanunun uygulama hükümleri ötelendi ve 2020 yılına geldik. 2005 'te geçen kanun 2020 yılında hâlâ ötelenmeye devam ediyor.

Şu anda ben gerçekten hak temelli bir yerel politika uyguluyorum, yenilikçi belediyeçilik anlayışına sahibim, mevcut zamanın ötesinde gidiyorum, engelli bireyler ve yurttaşlar için eşit ve hak temelli yurttaş ilişkileri kuruyorum iddiasındaki bir belediye başkanının "5378 sayılı Engelliler Kanunu sorumlulukları ötelenmiş olabilir, ama bunu bugün itibarıyla geçerli kabul ediyoruz, bütün uygulamalarımızda, projelerimizde ve yapılarımızda buna kaynak ayırıyoruz" demesi lazım. Bunu demedikten sonra herhangi bir belediye başkanının ve belediyenin kapsayıcı olduğunu ve engelli bireyleri eşit yurttaş olarak gördüğünü iddia etmesi söylemin ötesine geçemez. O yüzden seçmen kendi belediye başkanının gerçekten eşitlikçi ve mekânda adaleti merkeze alan bir belediye başkanı mı yoksa bunları söylem düzeyinde mi tutuyor diye ölçmek istiyorsa bahsi geçen engelliler kanuna karşı nasıl pozisyon aldığını tartarak değerlendirebilir.

Siz yerel yönetimlerle nasıl çalışıyorsunuz? Bu yaklaşımınız yerel yönetimlerle somut bir işbirliğine nasıl dönüşüyor?

YAŞAR ADNAN ADANALI: Belediyelerin birimlerinden gelen tüm istişare taleplerine olumlu cevap veriyoruz. Burada belediyelerle bir maddi ilişki içine girmekten ya da bir projeci yaklaşımdan da bahsetmiyoruz.

Bizim yaklaşımımız, belediyenin mekânda adaleti ana akımlaştırması için adalet temelli bir yerel yöneticilik bağlamında gelecek her türlü istişare talebine olumlu bakmaktır.

Elimizdeki kapasite doğrultusunda farklı uzmanlıkları olan arkadaşlarımızın çalışma gruplarının bir parçası olması için çaba gösteriyoruz. İstanbul'un ötesi anlamına gelen "Beyond İstanbul"dan 8 sayı yaptık: Mekânda adalet ve engellilik, mekânda adalet ve çocuk, mekânda adalet ve yaşlılık, mekânda adalet ve gıda, mekânda adalet ve mültecilik, mekânda adalet ve konut... Böyle devam eden bir seriden bahsediyoruz. Aslında tüm bu alanlar ve konular yerel yönetimlerin çalışma alanlarına giriyor. Bunları hem ilgili birimlere hem belediyelere hem de belediyelerle çalışan sivil toplum kuruluşlarına iletiyoruz. Bu yayınları bülten hâline getiriyoruz ve yerel yönetimlerle paylaşmayı hedefliyoruz. Şu anda da o projeyi neticelendiriyoruz. Belki bu görüşmenin metnine mekânda engellilik politika notumuzun bilgisini ekleme fırsatımız olursa konuyla ilgili daha detaylı bilgi almak isteyenler ilgili kaynağa da başvurabilirler. Bunun dışında da yurttaşın bilgi seviyesini yükseltmek, yaşadığı kente ve aldığı hizmetlere yönelik talep potasını ve standartlarını yükseltmek için çalışıyoruz. Kamuoyunu bilgilendirici videolar ve belgeseller hazırlanıyor. Sahadaki aktörlerin görüşlerini daha geniş kitlelere ulaştırmak için aktif bir şekilde malzeme üretiliyor.

Bu içerikleri doğrudan belediyelere yönelik üretmiyoruz. Tam tersine yurttaşlar ve belediyeler arasındaki ilişkilerin daha eşitlikçi bir anlayışa evrilmesine odaklı içerikler üretiyoruz. Bir taraftan da bizim Mekânda Adalet Akademisi adında bir akademimiz var. Bu akademi sadece formel eğitimi olanlara yönelik bir akademi değil. Yerel yönetim kademelerinde bulunan uzmanlara, yurttaşlara ya da doğrudan bir eğitim içinde olmayan insanlara da yönelik bir eğitim. Bu eğitim gündemlerini belirlerken yerel politikaları ilgilendiren konulara ağırlık vermeye çalışıyoruz. Konunun uzmanlarını ve sahadaki aktif çalışanları bir araya getirmeye çalışıyoruz. Önümüzdeki dönemde akademinin programını

yeniden şekillendireceğiz. Sonrasında katılımı teşvik edeceğiz. Buradaki hedef, farklı kademelerde yer alan uzmanlara sözünü ettiğimiz hassasiyetlere sahip olacakları formel olmayan akademik bir formasyonu nasıl verebiliriz noktasında olacak. Şu anda bu konuda bir çalışma içindeyiz.

Akademi programına ve önümüzdeki döneme ait çalışmalara dair bilgiye mekandaadalet.org adresinden ulaşılabilir. Aktif iletişimi oradan sağlayacağız. Daha önce yaptığımız akademik programın videolarını da orada paylaşacağız. Her programın ayrı program koordinatörleri var. Ben genel formasyonu yürütüyorum. Herhangi bir belediyeden info@mekandaadalet.org 'a gelen talepler cevapsız kalmıyor. Doğrudan o talebin muhatabı olan program koordinatörüne iletiliyor ve onlar da Mekânda Adalet Derneği olarak nasıl bir işbirliği içinde bulunabiliriz konusuna odaklanarak çözüm üretiyor.

Belediyeler her zaman bize ulaşabilir.

NAKDİ ÜCRET DESTEĞİ UYGULAMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Salgın sürecine ilişkin olarak ikinci destek paketi getirilmiştir. 17 Nisan 2020 itibarıyla yürürlüğe giren 7244 sayılı kanun aracılığıyla ücretsiz izne ayrılan, kısa çalışma ödeneği ve işsizlik sigortasından yararlanamayan işçilere "Nakdi Ücret Desteği" ödemesi getirilmiştir. Nakde ücret desteği; günlük 39.24 TL, aylık 1.177 TL şeklinde belirlenmiştir.

17 Nisan tarihinden itibaren üç ay süreyle işçinin iş sözleşmesi (ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan davranışları dışında) feshedilemeyecek, işten işçi çıkartılamayacak.

Nakdi Ücret Desteğinden Kimler Yararlanacak?

- a) 17/4/2020 tarihi itibarıyla ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçiler,
- b) 15/3/2020 tarihinden sonra iş sözleşmesi feshedilen ve işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçiler.

Çalışan Emeklilerin Durumu

Nakdi ücret desteğinden çalışan emeklilerin aylık almaları nedeniyle kapsam dışı bırakılması, eşitliğe aykırı bir düzenleme olmuştur. Çalışma hakkına bir bütün olarak bakılması gerekirdi. Türkiye Emekliler Derneği'nin girişimlerine rağmen sonuç alınamamıştır.

Ücretsiz İzine Çıkarılanların Bildirimi SGK'ya Yapılacak

Nakdi ücret desteğinden yararlanılabilmesi için ücretsiz izne ayrılan işçilere ilişkin aylık bildirimler <https://uyg.sgk.gov.tr/> IsverenSistemi internet adresinden ücretsiz iznin verildiği ayı takip eden ayın 3'üne kadar işverenlerce yapılır.

Bu şekilde bildirimi yapılan işçiler için ilgili aya ait Aylık Prim ve Hizmet Belgeleri'nde/Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri'nde eksik gün nedeninin "28-Pandemi Ücretsiz İzin" seçilmesi gerekmektedir.

Genel Sağlık Sigortası Primi Ödemeleri

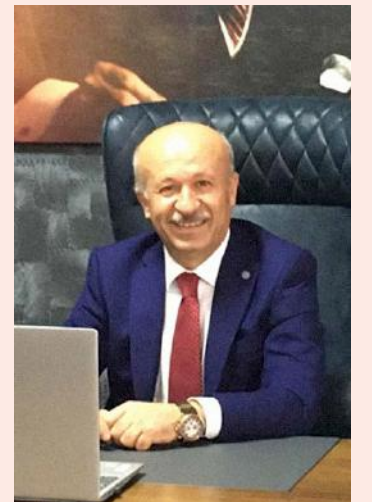
Nakdi ücret desteğinden yararlananların genel sağlık sigortası primleri İŞKUR tarafından SGK'ya aktarılır.

Kısa çalışma ödeneği süresinde emeklilik primlerinin ödenmemesi, uygulamanın en önemli eksik yönü olarak değerlendirilmelidir.

"CAHİT KORKMAZ"

**SODEMSEN
Genel Sekreteri**

BELEDİYELERDEN HABERLER

HİZMET

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan ASKİ Spor Kulübü "Rıza Kayaalp ve Taha Akgül Spor Kompleksi" 30 Ağustos Zafer Bayramı'nda düzenlenen törenle açıldı. ASKİ Spor Kulübü Başkanı Yüksel Arslan'ın ve Türkiye Güreş Federasyonu Başkanı Musa Aydın'ın açılış konuşması yaptığı törene pandemi nedeniyle vatandaşlar katılamadı.

Mudanya Belediyesi'nin hayata geçirdiği 2400 m2 peyzaj alanına sahip Zübeyde Ana Çocuk Akademisi'nde okul öncesi çağındaki çocukların üretkenliklerinin farkına varabilecekleri bir hobi bahçesi oluşturulacak. Çocuk Akademisi, çocukların kendi sebze ve meyvelerini yetiştireceği, takım çalışmasını deneyimleyeceği, sağlıklı yaşam ve yenilenebilir enerji kaynaklarını öğreneceği bir eğitim yuvası olacak. Peyzaj çalışmalarını yerinde inceleyen Mudanya Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz, Türkiye'nin en büyük kreş ve anaokulunun çevre düzenlemesiyle ve iç dekorasyonu ile birlikte yeni eğitim öğretim dönemine hazırlandığını söyledi.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, Başkent'te kuduz hastalığıyla mücadele kapsamında sahipli veya sahipsiz kedi köpekler için ücretsiz kuduz aşısı kampanyası başlattı. Hayvanseverler, Büyükşehir Sağlık İşleri Daire Başkanlığı'na bağlı Kurtuluş, Gölbaşı ve Sincan'da bulunan tesislere götürecekleri sahipli veya sahipsiz kedi köpekleri 1 Eylül-31 Aralık tarihleri arasında ücretsiz olarak aşılabilecekler.

Hatay Büyükşehir Belediyesi, Hatay Kart Mobil Uygulaması'nı hayata geçirdi. Akıllı cep telefonlarına indirilecek uygulama sayesinde vatandaşlar banka kartıyla karta bakiye yükleme, kart bakiye sorgulama, duraktan geçen hatlar, hatların çalışma çizelgeleri, fiyat tarifeleri, güncel bayiler ve en yakın dolum merkezleri gibi hizmetlere kolayca erişebilecek. HBB ekipleri, geliştirilen yeni mobil uygulamayla vatandaşların kart dolum yerlerinde beklemekten, cep telefonları üzerinden hem kolay hem de hızlı bir şekilde hizmet alabileceğini ifade etti.

Antalya Büyükşehir Belediyesi Tünektepe Teleferik ve Sosyal Tesisleri pandemi kuralları çerçevesinde misafirlerini ağırlamaya devam ediyor. Alınan önlemler kapsamında tesise girişte ziyaretçilerin ateşi ölçülüyor. Teleferik binışlerinde 8 kişilik olan kabinlere 4 kişi alınıyor. Ziyaretçiler tarafından kullanılan kabin bir sonraki turda dezenfekte edilerek bir turunu boş tamamılıyor.

Antalya Büyükşehir Belediyesi Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler A.Ş. tarafından kent merkezinde bulunan Serdengeçti Parkı içerisinde "Engelsiz Café" açıldı. "Engelsiz Café", engelli bireylerin kendileri için yapılan düzenlemelerle daha rahat hareket edebileceği ve sosyalleşebileceği düzenlemeler içeriyor. Ayrıca "Antalya Büyükşehir Rehabilitasyon ve Özel Eğitim Okulu El Sanatları Uygulama ve Satış Merkezi" de hizmete giriyor. Merkezde eğitim gören öğrenciler hem uygulamalı el sanatları ve becerilerini gerçekleştirebilecek hem de ürettikleri takı, hediyelik eşya gibi ürünleri satarak okulun ihtiyaçlarına katkıda bulunacak.

Ankara Büyükşehir Belediyesi yapılan anketler sonucu Başkentli annelerin taleplerine istinaden Kızılay, Keçiören, Sincan ve Batıkent metro istasyonlarına kurulan "Bebek Bakım ve Emzirme Odaları"nın sayısını artırarak Mogan Gölü, Göksu Parkı, Gençlik Parkı ve Mavi Göl'ü de ekledi.

Muğla Büyükşehir Belediyesi kırsal mahallelerdeki yangına ilk müdahale tanker sayısını Menteşe Kafaca ve Yatağan Gökgedik Mahalleleri'yle 138'e çıkardı. 3 ton kapasiteli tankerlerle bugüne kadar birçok yangına ilk müdahale gerçekleştirilerek yangının büyümesi önlenildi.

Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan seçim döneminde gerçekleştirme sözü verdiği, "Fatih'in Düşü" isimli projeye ilgili tüm hazırlıkların tamamlandığını söyledi. Başkan Gürkan, Edirne'de doğan, Edirne'de iki defa tahta çıkan Fatih Sultan Mehmet'in hatırasına saygı için şehre yeni bir turizm destinasyonu yaratacak projenin yapım aşamasına gelindiğini duyurdu. Konuyla ilgili bir basın toplantısı düzenleyen Başkan Gürkan, Edirne'nin son yıllarda İstanbul ve Antalya'dan sonra en çok turistin geldiği şehir olduğunu hatırlatarak Edirne'ye turizm açısından değer katacak "Fatih'in Düşü" isimli projenin II. Bayezit Külliyesi yanındaki 4.000 metrekarelik alanda yapılacağını söyledi.

Ataşehir Belediyesi tarafından Kayışdağı Mahallesi 80. Yıl Parkı yanında yapımına başlanan ve temeli atılan Gündüz Bakımevi 3 ay gibi kısa bir sürede tamamlanacak. Çalışan ailelere destek olmak ve çocukların okul öncesi eğitimlerine katkı sağlamak amacıyla hazırlanan Gündüz Bakımevi, kendi başına beslenebilen ve tuvalet alışkanlığı olan 3-6 yaş grubuna yönelik hizmet verecek. Toplam 1.200 metrekare alana sahip Çocuk Gündüz Bakımevi içerisinde 6 derslik, açık ve kapalı oyun alanları, yemek ve uyku odaları, çok amaçlı salon ve mini amfi yer alacak.

Ankara Büyükşehir Belediyesi üretim odaklı çalışmalarına devam ediyor. Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Proje Organizasyon İnşaat Doğalgaz İç ve Dış Ticaret Sanayi Anonim Şirketi (PORTAŞ), Polatlı ve Eski Kırbrıs Şantiyesi'nden sonra Yeni Kırbrıs Şantiyesi'nde de asfalt üretimine başladı. Yeni tesislerin faaliyete geçmesiyle birlikte Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin asfalt ihtiyacının önemli bir kısmının kendi imkânlarıyla üretilmesi hedefleniyor.

Beşiktaş Belediyesi Dünya Barış Parkı'nı yenileyerek 1 Eylül Dünya Barış gününde hizmete açtı. Açılış törenine Beşiktaş Belediye Başkanı Rıza Akpolat'ın yanı sıra siyasi parti temsilcileri ve dinî liderler de katıldı. Çalışmalar sonucunda park içerisindeki çocuk oyun alanları yenilenerek genişletildi ve her yaşta çocuğa hitap edecek şekilde tasarlandı. Parkın yolları engelli vatandaşların kullanabileceği rampalarla desteklendi. Parkın merkezine mini bir amfi kurularak mahalle toplantılarının ve etkinliklerin yapılabileceği bir alan yaratıldı. Ayrıca park içerisine köpek gezdirme alanı yapıldı. Parkta çeşitli dünya dillerinde barış yazan pano ve dünya heykeli de daha görünür hâle getirildi.

Konyaaltı Belediyesi çöp konteynerlerinin büyük bir bölümünü yerin altına aldı. Temizlik İşleri Müdürlüğü atölyelerinde üretimi yapılan yeraltı konteynerleri, yer üstünde yaygın kullanılanlardan dört kat daha fazla çöp alıyor. Böylece kent sakinleri çöp kokusundan ve görsel kirlilikten kurtuluyor. Bununla birlikte eskiyen ve kullanılamaz hâle gelen çöp konteynerleri de yine bu atölyelerde bakıma alınıyor, onarılıp yenileniyor.

Atakum Belediyesi kentteki tüm cadde ve sokaklarda evsel atıkların toplanması amacıyla kullanılan çöp konteynerlerini kendi atölyesinde üretiyor. Belediye bünyesinde piyasanın yarı fiyatına yapılan imalatla giderler %50 oranında azalırken çeşitli sebeplerle zarar gören konteynerler de aynı atölyede tamir edilerek yeniden kullanıma sunuluyor. Atölye ekibi aylık 200 adet konteyner üretiminin yanı sıra 300 adet onarım gerçekleştirebiliyor.

Karabağlar Belediyesi hizmet kalitesini artırma hedefi doğrultusunda moloz başvurularını internet üzerinden kabul etmeye başladı. Vatandaşlar bu uygulamayla belediyeye gelmek zorunda kalmıyor. Belediyenin koronavirüs salgınına karşı verdiği mücadelenin de bir parçasını oluşturan sistem, "www.karabağlar.bel.tr" adresi üzerinden çalışıyor. İnternet sitesinden moloz başvurusu yapmak isteyen vatandaşların bu adresteki "e-belediye" sistemine üye olmaları gerekiyor.

Odunpazarı Belediyesinde Belediye İş Sendikası ile Toplu İş Sözleşmesi Ek Protokolü imzalandı. 10 aylık bir süre için geçerli olan ve 30 Haziran 2021 tarihinde sona erecek olan Toplu İş Sözleşmesi (TİS) Ek Protokolü imza töreni Odunpazarı Belediyesi Meclis salonunda gerçekleştirildi. 6+7 ücret zammı yapılan ek protokolde kadına yönelik şiddetin önüne geçilebilmesi için önemli maddeler yer alıyor.

TİS Ek Protokolü'ne göre "Eşi, çocukları, anne ve babasına şiddet uygulayan personellerin iş akitleri disiplin kuruluyla derhal fes edilecek."

Seyhan Belediyesi ile Genel-İş Sendikası arasında 15. dönem Toplu İş Sözleşmesi Yaşar Kemal Kültür Merkezi'nde gerçekleşti. Toplu İş Sözleşmesi imza töreninde ilk olarak söz alan DİSK Genel İş Adana Şube Başkanı Hüseyin Yaşar Gündoğdu, "Emekten yana olan bunu da her fırsatta dile getiren Seyhan Belediye Başkanı Akif Kemal Akay'a sendikamız ve işçilerimiz adına teşekkür ediyorum. Bu sözleşme gerçekten de sayılı sözleşmeler arasında yer almakta. Pandemi nedeniyle kısıtlı bir tören yapmak zorunda kaldık. Umarım önümüzdeki sözleşmede daha geniş kapsamlı bir tören yaparız. Yeni sözleşmemiz sendikamıza, belediyemize ve işçilerimize hayırlı olsun" diye konuştu.

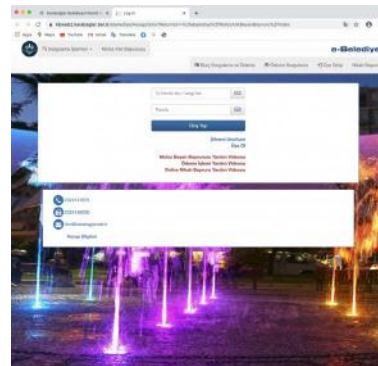
Odunpazarı Belediyesi ile Hacı Bektaş Veli Kültür ve Sosyal Dayanışma Derneği derneğe ait cenaze nakil aracının belediye tarafından kullanımına ilişkin protokol imzaladı. 1 yıl geçerli olan protokol kapsamında araç, cenaze nakil işlemlerinde kullanılmak üzere Odunpazarı Belediyesi'ne tahsis edildi.

Bornova Belediyesi Eylül ayı olağan meclis toplantısında oybirliğiyle alınan kararla Altın Bilezik Projesi kapsamında İzmir Şekerciler ve Pastacılar Esnaf Odası'yla işbirliği başlatılacak. Meslek odalarıyla ve kurumlarla birlikte yapılan çalışmalarda istihdama önemli katkılar sağlayan Bornova Belediyesi, İzmir Şekerciler ve Pastacılar Odası'yla işbirliği için yeni bir imza atıyor. Yapılacak işbirliğiyle bu alanda eğitim almak isteyen vatandaşlar Evka-3'te bulunan Gastronomi Merkezi'nde mesleki eğitim alacak. Bornova Belediye Başkanı Dr. Mustafa İldüğü istihdamın geliştirilmesinin önemine dikkat çekerek "İşsizlik rakamlarına bakıldığında vatandaşlara yeni olanakların sağlanması gerektiğini görüyoruz. Bunun için de hayata geçirdiğimiz Altın Bilezik Projesi'ne yeni işbirlikleri ekleyerek istihdama katkı sağlıyoruz" dedi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın Mersinli kadınların belediye hizmetlerine katılımını sağlamak amacıyla başlattığı "Kadın ve Aile Hizmetlerine Gönüllü Katılım Toplantıları" sürüyor. Kadın ve Aile Hizmetlerine Gönüllü Katılım projesinin ilk gönüllüsü olan Mersinden Kadın Kooperatifi Başkanı Meral Seçer, Erdemli ilçesi Elvanlı Mahallesi'nde gerçekleştirilen toplantıda "Toplantılarımız çok verimli geçiyor. Kadınlarımız neler üretiyor ve neler yapıyor, ne yapmak istiyor veya yaptıkları şeyler üzerinde biz nasıl bir değerlendirme yapabiliriz gibi konularda karşılıklı yaptığımız konuşmalar da güzel sonuçlar çıkarmamıza sebep oluyor." dedi.

Turgutlu Belediyesi tarafından Orta Park içerisinde yapılan, kadınların el emeği ürünlerini satabilecekleri "El Emeği Halk Pazarı" açılıyor. Haftanın her günü saat 08.00 ile 22.00 saatleri arasında açık olacak 10 iş yerinin kullanımı haftalık olarak değişecek ve gıda maddesi satılamayacak. Yaklaşık 250 ev kadınının şu ana kadar bu hizmetten faydalanmak için başvurduğu ve yapılan program çerçevesinde sırasıyla kullanabilecekleri belirtildi.

Ankara Büyükşehir Belediyesi 2.100 civarında sokak hayvanına ev sahipliği yapan Gölbaşı Hayvan Barınağı'nı tahliye ediyor. Sokak hayvanlarının daha konforlu bir ortamda yaşamlarını sürdürebilmeleri için Çankaya Karataş Mahallesi'nde 3.000 sokak hayvanı kapasiteli modern barınak inşa edilecek. Barınak, hayvan hastanesinden kısırlaştırma ünitesine, tek tırnaklı bakım ünitesinden anne yavru ünitesine, mama ünitesinden postoperatif (ameliyat sonrası bakım) alanlarına kadar çeşitli bölümlerde hayvanların hayatını kolaylaştıran birçok özelliği bünyesinde barındıracak. Yeni yapılacak hayvan barınağının ihalesi ise 16 Eylül 2020 tarihinde gerçekleştirilecek.

ÇEVRE

İzmir Büyükşehir Belediyesi bölgedeki katı atıklardan elektrik ve gübre üretecek Ödemiş (Güney-1) Entegre Katı Atık Yönetim Tesisi'nin yapımını sürdürüyor. Tesiste ayrıştırılan katı atıklardan saatte 3.2 MW elektrik üretilmeye başlanacak.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin kent genelindeki organize sanayi bölgeleri (OSB) içerisine itfaiye merkezleri kurulmasına yönelik projesi hayata geçiyor. Büyükşehir belediyesiyle OSB'ler arasında yapılan işbirliği protokolü kapsamında ilk temel atıldı. Protokol dahilinde araç alımı, bina yapımı ve tefrişat işlerini sanayi bölgeleri üstlendi. Buralarda çalışacak personel ise İzmir Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Dairesi Başkanlığı'na sağlanacak. Yapılan protokol sayesinde yangınlara karşı alınacak önlem ve yapılacak müdahaleler koordineli şekilde yürütülecek.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından Eskişehir turizminin kalbi konumunda olan Tarihi Odunpazarı Bölgesi'nde Kentsel Gelişim Projesi kapsamında Hamam ve Hamam Müzesi ile Sanat Sokağı çalışmaları devam ediyor. İnşaat çalışmalarını yerinde inceleyen Büyükşehir Belediye Başkanı Yılmaz Büyükerşen inşaat çalışmalarını yıl sonuna kadar tamamlamayı hedeflediklerini ifade etti.

Bilecik Belediyesi dumansız hava sahası uygulamasında örnek bir çalışma yürütüyor. Bağımlılıkla Mücadele İl Koordinasyon Kurulu toplantısında kamu binalarının çevrelerinde sigara içme alanlarının belirlenmesi ve dumansız hava sahalarının oluşturulması konusunda çalışma yapılması kararı alındı. Proje Geliştirme ve Eğitim Birimi koordinatörlüğünde Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü Atölye Amirliği işbirliğiyle gerçekleştirilen çalışmada Bilecik Belediyesi Başkanlık Binası, Şeyh Edebalı Kültür ve Kongre Merkezi, Bien Seramik Bilgi Evi, Yaşayan Şehir Müzesi, Otogar ve diğer belediye tesislerinin çevresinde "Dumansız Hava Sahası" oluşturuldu.

Efeler Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü ekipleri ilçedeki tüm taksileri ve taksi duraklarını dezenfekte etti.

Mezitli Belediye Başkanı Neşet Tarhan, Birleşmiş Milletler Habitat-Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri kapsamında "Akıllı Atık Yöneten Kentler" imza törenine telekonferans yöntemi ile katıldı. Etiyopya'dan Addis Ababa, Bahir Dar, Avusturya'dan Viyana, Ghana'dan Cape Coast, Almanya'dan Bonn, Endonezya'dan Jambi, Sri Lanka'dan Ratnapura, Lübnan'dan Beit Mery, Shimlan, Rmeish, Ainab, Byblos, Ghalboun, Nepal'dan Sunkoshi, Bangladeş'ten Kushtia, Myanmar'dan Yangon, Japonya'dan Osaka, Hindistan'dan Indor, Peru'dan Lima ve Arjantin'den Buenos Aires kentlerinin belediye başkanlarının yer aldığı telekonferans toplantısında katılımcılar kentlerinin katı atık yönetimi hakkında bilgiler verdi. Türkiye'den sadece Mezitli Belediyesi'nin katıldığı ve katı atıkların tekrar ekonomiye ve ekolojiye kazandırılmasıyla ilgili taahhütlerin verildiği toplantıyı Birleşmiş Milletler Habitat ve Birleşmiş Milletler Müsteşar Yardımcısı Maimunah Mohd Sharif Maimunah Mohd Sharif yönetti. Toplantıda söz alan Başkan Tarhan, Covid-19 sürecinde her şehrin belediye başkanının ve tüm karar vericilerin vatandaşları korumaya ve güvenli yaşam koşulları için onlara rehberlik etmeye çalıştıklarını söyledi.

Ceyhan Belediyesi şehirde uzun yıllardır yaşanan su problemine son vermek için mevcut içme suyu şebekesini değiştiriyor. Ceyhan'ın çeşitli sokaklarında bulunan asbestli boruların sürekli arızalanması, fazla miktarda su kaybına neden olması ve kanserojen madde içermesinden dolayı insan sağlığını tehdit etmesi nedeniyle çeşitli çaplarda HDPE ve Duktıl boruların döşemesi yapılıyor. Konuyla ilgili açıklama yapan Ceyhan Belediye Başkanı Hülya Erdem; "Ceyhan, Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Zeydan Karalar'ın başlattığı çalışmayla yıllardır özlemini çektiği temiz içme suyuna kavuşmuş olacak." dedi.

ÜRETİM

Ankara Büyükşehir

Belediyesi, Gölbaşı Karaoğlan'da bulunan Büyükşehir Belediyesi'ne ait arazide Başkentli çiftçilerle bir araya geldi. Modern tarım uygulamaları arasında yer alan "Sulu Tarım Projesi" hakkında bilgi veren ve yerli üreticileri dinleyen Başkan Yavaş, sulu tarıma geçmek isteyenleri destekleyeceklerini belirtti. Toplantıya katılan 16 dernek üyesiyle sebze toplayan ATA Tohum Dernek Başkanı Kerem Bozkurt kırsal kalkınmanın yaygınlaşması için Büyükşehir Belediyesi'ne ve çiftçilere her türlü desteği sağlayacaklarını belirterek "Burada ortak akıl ve gönül birliği oluşturulma çabası var. Uzun yıllardır hasret kaldığımız gönül birliğine ihtiyaç duyuyoruz. Sulu tarımın yaygınlaşması, tarımın kendini yenilemesi için bu sorumluluğu üstlendik. Gönüllü gençler olarak büyükşehirin tüm faaliyetlerinde yer almaktan büyük onur duyuyoruz" açıklamasında bulundu.

Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından desteklenen Mersin Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi bünyesinde etkinlikler gerçekleştiren kadınlar, atalık tohumdan sarı buğdayın ürüne dönüştürülmesi aşamasında yer aldı. Konya Bahri Dağdaş Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün bilimsel çalışmaları baz alınarak Mersin Büyükşehir Belediyesi ile Tarsus Slow Food işbirliğinde üreticisini desteklemek amacıyla yapılan projeye destek veren Mersinden Kadın Kooperatifi sarı buğdayı çiftçisinden alıyor ve alinteriyle işliyor. Kooperatif Başkanı Meral Seçer, "Bu güzel proje hem geçmişimize hem de geleceğimize sahip çıkmamız açısından çok önemliydi. Mersinden Kadın Kooperatifi olarak bu projeye destek vermek istedik. Geçmişimize ve geleceğimize, ata tohumlarımıza sahip çıkalım. Böylelikle sürdürülebilir olsun istiyoruz" dedi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarım arazilerinin sulama ihtiyacını karşılamak için 3 yeni sulama göleti kuruyor. Yaklaşık 15 milyon liralık yatırım kapsamında Bergama, Kınık ve Urla'da 3 adet sulama göletinin yapımı için ön etütleri tamamlayan Büyükşehir Belediyesi, yapılacak temel sondaj ve malzeme analizleri sonucuna göre proje çalışmalarına devam edecek. Toplamda 3.000 hektar araziye besleyecek kapasitedeki tarımsal sulama göletleri tamamlandıktan sonra sulama kooperatiflerine devredilecek ve işletmesi kooperatifler aracılığıyla ortak kullanıma açılacak.

Bolu Belediyesi'nin mantar üreticiliğini teşvik etmek amacıyla başlattığı mantar üretiminde ikinci hasat gerçekleşti. Belediye tarafından açılan mantar üreticiliği kursuna katılanlar 6,5 ton mantar elde edecek. Mantarların toplama işlemleri kursiyerler ve ilgili kurum personelleri tarafından gerçekleştiriliyor.

Muğla Büyükşehir Belediyesi arıcıların sorunlarından biri olan büyük balmumu güvesine karşı "Temiz Petek" projesini başlattı. Büyük ilgi gören proje kapsamında peteklerin saklama döneminde güvelerin verdiği zararların engellenmesi için çalışma yapılıyor. Faydalanmak isteyen arıcılar 444 48 01 numaralı telefondan bilgi ve randevu alabilecek. Şoklanmış ve paketlenmiş petekleri arıcılar evlerinde güvenle saklayabilecek. Büyük bir sorunun önüne geçilmesi amacıyla planlanan proje 31 Ağustos 2020 tarihinde başlayacak olup 30 Ekim 2020 tarihine kadar sürecek.

Akhisar Belediye Başkanı Besim Dutlulu üzüm hasat sezonunun başlaması sebebiyle üzüm bağlarını gezerek çiftçilere şapka ve maske dağıttı, bol ve bereketli bir hasat dönemi diledi.

Saruhanlı Belediyesi tarafından satın alınan 13 adet motosiklet düzenlenen törenle Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı'na (ÇMKB) teslim edildi. Başkan Bilgin çiftçi ve üreticilerin arazilerdeki mahsul ve mallarını korumakla görevli Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı'na destek olmak amacıyla motosiklet tahsis ettiklerini ifade etti.

Çankaya Belediyesi'nin Uğur Mumcu Parkı içinde bulunan seralarında üretim ara vermeden sürüyor. Parkları süsleyen yazlık çiçeklerin ardından kışlık çiçekler için de çalışmalar başladı. Kış için 300.000 adet üretim gerçekleştirmeyi hedefleyen Çankaya Belediyesi, Ağustos sonunda üretime başlayacak. Hazırlanan çiçekler Ekim ayıyla birlikte parklardaki yerini alacak. Bu hazırlıkların yanı sıra 30.000 karanfil üreten belediye ekipleri 10 gün sonra rengârenk karanfilleri toprakla buluşturacak.

ULAŞIM

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstanbul trafiğine nefes aldırarak yol yatırımlarına devam ediyor. Arnavutköy, Hadımköy ve Başakşehir'deki 3 kritik noktada yapılan çalışmalarla yoğun trafik hafifletilecek. Yollar, Ekim ve Kasım aylarında ulaşıma açılacak. İBB kendi sorumluluğunda olmayan ara arterlerdeki çalışmaların yürütülebilmesi için de ilçe belediyelerine ayırım gözetmeksizin asfalt yardımı yapıyor.

İzmir Büyükşehir

Belediyesi Kent içi motorlu taşıt trafiğini en aza indirme stratejisine uygun olarak iç körfezde sefer yapan gemilerde bisikletli yolcular 5 kuruş yolculuk yapacak. İZDENİZ Yönetim Kurulu'nun aldığı karar doğrultusunda 1 Eylül'den itibaren yolculu ön işletme seferleri başlayacak.

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı

Uygulama Yeri:
Köyceğiz Merkez (Köyceğiz çarşısı)
Milas Kırcağiz (Milas çarşısı)

Uygulama Tarihi:
31 Ağustos 2020
30 Ekim 2020
tarihleri arası

Uygulama:
-30 derecede
1 saat şoklama

Müracaat için:
444 48 01
DANIŞ: 3365, 3366, 3368

TEMİZ PETEK PROJESİ

BİRLİKTE AİLEYİZ BİRLİKTE MUĞLAYIZ

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Sevgi, Hoşgörü, Güleriyüzle Hizmet...

KÜLTÜR & SANAT & AKTİVİTE

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Fatih Sultan Mehmet'in 1480 yılında İtalyan ressam Gentile Bellini'nin atölyesinde yapılan orijinal tablosu için Saraçhane'de tanıtım toplantısı düzenlendi. İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu tabloyu basın mensuplarına tanıttı. İmamoğlu, tablonun İstanbullularla ne zaman bulaşacağı konusuna ise, "Buradaki çalışmalar da sonlandığında İstanbul'un, İstanbulluların vataniyle özgür bir şekilde buluştuğu, Mustafa Kemal Atatürk'ün İstanbul'un tekrar millete ait olmasını sağladığı 6 Ekim'de, burada, kıymetli İstanbullu hemşerilerimizle buluşturacağız" sözleriyle açıklık getirdi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı'nın düzenleyeceği "Aykırı Okuryazarlık Atölyesi"nin başvuruları alınmaya başlandı. Enver Aysever'in katılımıyla Eylül 2020-Mart 2021 tarihleri arasında gerçekleşecek atölye, yazının aykırı serüvenine çıkmak isteyen Mersinlileri bekliyor. Başvurular için son tarih 15 Eylül. 26-27 Eylül 2020'de başlayacak atölye, 2021'in Mayıs ayında sona erecek.

Nilüfer Belediyesi Bizim Ev Engelliler Sosyal Yaşam Destek Merkezi'nde pilates eğitimleri başladı. Pandemi önlemleri nedeniyle aylardır evde kapalı kalan engelli ailelerini ruhsal ve fiziksel açıdan zinde tutarak destek vermek amacıyla başlatılan pilates eğitimleri 4'er kişilik gruplar şeklinde yapılıyor. Aynı zamanda fizyoterapist olan pilates eğitmeni Ezgi Küçük'ün verdiği eğitimlere toplam 27 kişi katılıyor. Merkezden faydalanan bizim ev katılımcılarının aileleri için de hizmet vermektten duyduğu memnuniyeti dile getiren Küçük, "Engelli bireylerimizin ailelerinin de sağlıkları ve kaliteli sosyal zaman geçirip sportif aktivitelere katılabilmeleri bizim için önemli. Aileler pandemi önlemleri nedeniyle aylarca kapalı alanlarda yeterince bunaldı ve hareketsiz kaldı. Açık havada sosyal mesafe kuralları gözeterek verdiğimiz eğitimlerin amacı, onları ruhsal ve fiziksel açıdan zinde tutmak" dedi.

Nilüfer Belediyesi'nin Halk Evi Hizmet Binası'nın yanında hayata geçirdiği "İhsaniye Mini Bostanı" Nilüfer Kent Konseyi Çocuk Meclisi üyelerini ve bölgede yaşayan çocukları ağırladı. Nilüfer Belediyesi Kırsal Alan Koordinatörü Arca Atay, çocuklara ekolojik tarım, ürün çeşitliliği ve bostanda yapılan çalışmalar hakkında bilgi verirken ürünleri de tanıttı. Tarımsal üretimi yerinde inceleyen çocuklar da hayli keyif aldıkları bu buluşma sırasında mini bostanda yetişen ürünlerden topladı. Aileleriyle birlikte gelen çocuklar bostana marul, brokoli ve lahanaya dikimi yaparak farklı bir deneyim yaşadı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi gençlerin hayatın her alanında aktif olarak yer alabilmesi, kendi projelerini gerçekleştirebilmeleri ve kişisel gelişimlerine destek olabilmeleri amacıyla "Gençlik Atölyeleri" programını hayata geçirdi. Online olarak gerçekleşen program, yazar ve metin danışmanı Göksel Bekmezci'nin atölye çalışmasıyla başladı. Koronavirüs tedbirleri kapsamında online olarak "zoom" programı üzerinden gerçekleşen atölyeye yaklaşık 30 kişi eşlik etti.

Nilüfer Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne bağlı Tarih ve Turizm Bürosu tarafından "Köyünün Geleceği Misin?" adıyla hayata geçirilen eğitim projesi tamamlandı. Eğitim çalışmalarına katılarak Misi Köyü'nün geleceği için öneriler geliştiren çocuklar mahalleleri için hazırladıkları projelerin sunumunu yaptı. Çocukların sürdürülebilir turizmle yerel tarih bilinci kazanması ve yaşadıkları çevrenin kültürel değerleri hakkında bilgi sahibi olmaları amacıyla düzenlenen eğitimle yaşadıkları köyün geleceğine yönelik öneriler geliştirmesi sağlanmış oldu.

Muğla Büyükşehir Belediyesi Türkan Saylan Çağdaş Yaşam Merkezi'nde Türk edebiyatının çok değerli ismi Oktay Akbal'ın kişisel kütüphanesi yaşatılacak. Oktay Akbal Edebiyat Kütüphanesi'ndeki raflara kendi elleriyle eşinin kitaplarını yerleştiren Ayla Akbal, bu kütüphanenin Oktay Akbal'ın hayali olduğunu ve gençlerin sadece okuyarak aydınlık yarınları ulaşabileceğini söyledi.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi çocukların evde kaliteli zaman geçirmeleri için online etkinliklere devam ediyor. Önlem amacıyla pandemi sürecinin başında ziyarete kapatılan ve bu süreçte misafir kabul edemeyen Masal Şatosu interaktif atölyelerle çocuklarla buluşuyor. Zoom üzerinden düzenlenen etkinliklerde çocuklar için birbirinden renkli atölyeler düzenleniyor.

Muratpaşa Belediyesi'nin düzenlendiği ve Türkiye'nin her yerinden 14 yaş ve üzeri amatör ya da profesyonel tüm müzisyenlerin katılımına açık Kaleiçi Müzik Yarışmaları rock müzikle devam ediyor. Bütün aşamaları internet üzerinden gerçekleşen yarışmanın rock müzik kategorisindeki başvuruları 7 Eylül'de Türkiye'nin ilk dijital demokrasi uygulaması komsumecisi.com'da başlayacak.

Şişli Belediyesi parklarda konserler düzenliyor. 31 Ağustos'ta başlayacak olan konser maratonu 15 Eylül'e kadar devam edecek. Akşam 19.00'da başlayacak olan konserlere bütün vatandaşlar ücretsiz katılabilecek.

Konyaaltı Belediyesi "Müzik Dolu Konyaaltı" projesi kapsamında geçen yıl başlattığı ve Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA) Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı'nda hibe almaya hak kazanan Konyaaltı Belediyesi Müzik Akademisi'nde yeni dönem kayıtları devam ediyor. Konyaaltı Belediyesi Oda Orkestrası, çok sesli çocuk korosu, müzik yetenek sınavları ve enstrüman eğitimleri alanında genç ve yetenekli öğrencilerin yetiştirileceği Müzik Akademisi'nde kayıtlar 11 Eylül 2020 tarihinde sona erecek.

Bilecik Belediyesi Ayak Tenisi Turnuvası etkinliği başladı. 29 takımın yer aldığı ve her bir takımın 2 asil, 2 yedek ile katılabileceği etkinlik sonunda dereceye girenler Bilecik Belediyesi tarafından 6 Eylül Bilecik'in düşman işgalinden kurtuluşu etkinlikleri kapsamında düzenlenecek final karşılaşması sonrasında ödüllendirilecek.

Efeler Belediyesi, Aydın'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 98'inci yıldönümünde "Efeler Kurtuluş Etkinlikleri" düzenleyecek. Efeler Belediye Başkanı Mehmet Fatih Atay'ın talimatıyla organize edilen etkinliklerde fotoğraf sergisi, sokak tiyatrosu ve konser gibi kültür-sanat faaliyetleri gerçekleştirilecek. COVID-19 nedeniyle etkinlikler sağlık tedbirlerine uyularak düzenlenecek.

Beylikdüzü Belediyesi'nin 7. Barış ve Sevgi Buluşmaları kapsamında düzenlediği Beylikdüzü Sahaf Festivali başlıyor. 31 Ağustos-5 Eylül tarihleri arasında pandemi kurallarına uygun olarak düzenlenecek festivalde Türkiye'nin dört bir yanından gelen sahafklar Beylikdüzü'nde buluşacak. Moderatörlüğünü Ümit Nar'ın üstlendiği Sahaf Söyleşileri'nde ise birbirinden değerli konuklarla keyifli söyleşiler gerçekleşecek. Festival süresince düzenlenecek kitap mezarlarıyla birçok değerli ve nadide eser açık arttırma usulüyle satışa sunulacak.

Çankaya Belediyesi

1 Eylül Dünya Barış Günü'nü "Barış Karikatürleri Sergisi"yle kutladı. Zülfü Livaneli Kültür Merkezi'nin açık alanında kurulan ve belediyenin Youtube kanalı üzerinden "sanal" olarak yayınlanan sergide dünyanın farklı ülkelerinden karikatüristlerin barış konulu eserleri yer alıyor.

Efes Selçuk

Belediyesi'nin 30 Ağustos'tan bir gün önce sosyal medyadan yaptığı çağrı üzerine İstasyon Meydanı'nda toplanan bisikletçiler Efes Selçuk Bando Takımı eşliğinde zafer için pedalladı. Başkan Sengel'in de bisikletiyle katıldığı topluluk Zafer Mahallesi'nden geçerek kent merkezini dolaştı. Vatandaşların balkonlardan alkışlarla eşlik ettiği bisiklet turu Dutlu Yol'da son buldu.

Marmaris Belediyesi

30 Ağustos Zafer Bayramı'nı denizde, havada, karada kutladı. Denizde tekneler, karada yürüyüş, havada da paraşütçülerin açtığı dev bayraklar bayram coşkusunu yaşattı. Marmaris Belediyesi tarafından büyük bir dalış teknesine 20 metrelik "30 Ağustos Zafer Bayramımız Kutlu olsun" ve İngilizce "30th August Victory Day" yazılı dev pankart asıldı. Etkinlik esnasında sürekli sosyal mesafe kurallarına uyulması ve maske takılması konusunda anonslar yapıldı.

Turgutlu Belediyesi'nin son aylarda hazırlamakta olduğu kentin ve çevresinin tarihinin ele alındığı belgesellere Zafer Haftası'na özel olarak hazırlanan bir yenisi daha eklendi. Başkomutanlık Meydan Muharebesi'nin yıldönümü olan 30 Ağustos Zafer Bayramı'nda Youtube üzerinden yayınlanan belgesel "Atatürk ve Turgutlu" adını taşıyor. Atatürk'ün Turgutlu'ya 1934'teki bir ziyareti esnasında henüz ilkökul öğrencisi ve Turgutlu doğumlu Alberto Hazan'ın o güne dair hatıralarının yer verildiği belgesel youtube kanalından da izlenebiliyor.

DAYANIŞMA

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, Etimesgut Eryaman'da bir firmaya ait kullanılmayan arazide kendi imkânlarıyla barınak kuran 61 yaşındaki İnci Aksoyoğlu'nun (İnci Anne) çağrısına kayıtsız kalmadı. İnci Aksoyoğlu, arazi sahibinin araziyi boşaltmalarını istemesi üzerine Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'tan destek istedi. İnci Anne'nin çağrısına kulak veren Başkan Yavaş, sokak hayvanlarının Keçiören Yakacak'taki yeni yuvalarına taşınması ve her türlü desteğin sağlanması için talimat verdi.

Antalya Büyükşehir Belediyesi rutin hizmetlerinin yanı sıra eğitime de destek vererek yeni öğretim dönemi öncesinde okullardan gelen talepleri yerine getiriyor. Manavgat Hizmet Birimi'ne bağlı Park ve Bahçeler Ekibi, Şelale Mahallesi'nde yer alan Havva Bayaz Anaokulu'nun çevre düzenlemesini gerçekleştirdi.

Adana Büyükşehir Belediyesi Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı ile Derman Ekibi yangından etkilenen bölgede yaşayan halkın yanında olmaya devam ediyor. Önce yangının söndürülmesi, ardından da bölge halkının ihtiyaçlarının karşılanması için harekete geçen Adana Büyükşehir Belediyesi ekmek, gıda kolisi, içme suyu ve maske dağıtıyor. Bölgede Adana Büyükşehir Belediyesi-Birleşmiş Milletler işbirliğiyle içinde bebek bezi, şampuan ve sabun bulunan yüzlerce hijyen kiti dağıtımı da gerçekleştirildi.

Ceyhan Belediyesi yangından etkilenen mahallelere destek olmak için yardım kolisi dağıtımını gerçekleştirdi. İçersinde battaniye, çocuk kıyafetleri, çocuk ayakkabısı bulunan yardım kolileri Ceyhan Belediye Başkanı Hülya Erdem'in ve Chp İl Yönetimi ve Kadın Kolları üyelerinin katılımıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlara dağıtıldı.

Çorlu Belediyesi tarafından Giresun sel felaketinde maddi ve manevi zarar uğrayan vatandaşlara destek olmak amacıyla gıda yardım kolileri gönderildi. 150 adet gıda yardım kolisi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nce hazırlanarak personel tarafından araca yüklendi.

Atakum Belediyesi, sel felaketi nedeniyle dokuz kişinin can verdiği, çok sayıda yapının zarar gördüğü Giresun'a yardım eli uzattı. Atakumlu yurttaşların katkılarıyla temin edilen 10 ton içme suyu Atakum Belediyesi ekiplerince Giresun'un selden zarar gören ilçesi Doğankent'e ulaştırıldı.

Çiğli Belediyesi tarafından kadın cinayetlerine dikkat çekmek amacıyla cinayet kurbanları Ceren Özdemir, Fatma Akta ve Habibe Çevik'in adlarının verildiği iki parkın açılışı CHP Kadın Kolları Genel Başkanı Aylin Nazlıaka tarafından gerçekleştirildi. Açılışa ayrıca kadına yönelik şiddete dikkat çekmek amacıyla kullanılan turuncu renkli maskeler dağıtıldı. Maske poşetlerinin üzerinde bulunan QR kodla da dileyen kadınlar İstanbul Sözleşmesi'nin tam metnini telefonlarına indirilebildi.

Çiğli Belediye Başkanı Utku Gümrükçü ile Türk Kızılayı Konak Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ömür Şanlı dar gelirli kişileri ilgilendiren sosyal yardım protokolünü imzaladı. İmzalanan protokolle ihtiyaç sahibi ailelere sosyal market aracılığıyla destek olunacak. Protokol dar gelirli aileleri, kimsesizleri, engellileri, öğrencileri, yaşlıları, şehit ve gazi ailelerini, asker ailelerini, kadınları, yetimleri ve öksüzleri kapsıyor.

Bolu Belediyesi tarafından Muharrem ayı dolayısıyla 10.000 kişilik aşure dağıtılacak. Bolu Belediye Başkanlığı Sözcüsü ve Belediye Başkan Yardımcısı Rasim Özdemir, "Aşureler, kendi tespit ettiğimiz vatandaşlarımızın evlerine ve tüm devlet kurumlarımıza hijyenik bir şekilde ulaştırılacak" dedi.

Ataşehir Belediyesi'nin geleneksel Muharrem ayı aşure dağıtımı bu yıl Eylül ayıyla birlikte başlayacak ve 6 gün sürecek.

Saruhanlı Belediyesi "Muharrem Ayı" dolayısıyla ilçedeki merkez cami önünde vatandaşlara aşure dağıttı.

Kartal Belediyesi Muharrem ayının 10'uncu günü dolayısıyla Kartal Cemevi'nde Kerbela şehitlerini ve Hz. Hüseyin'i anma etkinliği düzenlendi.

Bakırköy Belediyesi, Bakırköy Belediyesi ve Bakırköy Tenis Kulübü işbirliğiyle 24-30 Ağustos tarihlerinde "Zafer Kupası Tenis Turnuvası" düzenlendi. Turnuvada Karışık Çiftler, Tek Erkekler, Çift Erkekler olmak üzere 3 grup mücadele etti. Turnuvadan elde edilen gelirle 100 engelliye 100 tekerlekli sandalye hediye edildi. Dereceye giren sporcular ödülleri Bakırköy Belediye Başkanı Dr. Bülent Kerimoğlu'nun elinden aldı.

Çorlu Belediyesi 26 Ağustos Dünya Köpek Günü dolayısıyla bir video yayımladı. Belediye, sosyal medya hesaplarından yayımladığı videoyla vatandaşları Geçici Hayvan Bakımevi'ndeki sahihsiz hayvanları sahiplenerek ömür boyu sürecek dostluklar kurmaya davet etti.

Buca Belediyesi tarımsal üretime açılan belediye arazilerinden toplanan mahsulleri ilçedeki ihtiyaç sahiplerine ulaştırıyor. Domates, biber ve patlıcan dolu 12'şer kiloluk paketler bugüne kadar 1.255 ailenin sofrasına girerken tarım arazilerindeki hasat ise hız kesmeden sürüyor. Buca Belediye Başkanı Av. Erhan Kılıç, "Dağıtılan ürün toplamı 15 tonu buldu. Ürünler hasat edildikçe dağıtımlarımız sürecektir" dedi.

Edremit Belediyesi de Kartal, Odunpazarı, Narlıdere, Edirne belediyelerinin ardından evlenen çiftlere "İstanbul Sözleşmesi" kitapçığı verme uygulamasına başladı.

Muğla Büyükşehir

Belediyesi, Koronavirüs salgını tedbirleri kapsamında Muğla il genelinde sağlık çalışanlarına yönelik 11 ilçede sürdürdüğü ücretsiz servis hizmetini 31.12. 2020 tarihine kadar uzattı.

Ankara Büyükşehir

Belediyesi Orman Genel Müdürlüğü'ne bağlı itfaiye ekipleriyle birlikte ortak çalışarak Nallıhan ilçesinde tekrar alevlenen yangın için lojistik destek sağladı. Ankara İtfaiyesi, ANFA, ASKİ'ye ait araç ve tankerle gece saatlerinde başlanan destek çalışmaları sabaha kadar devam etti. Beyalan ve Nallıgölcük mahallerinde ikamet eden gönüllü vatandaşlara ve itfaiye ekiplerine 2 noktada kurulan yemek çadırında sıcak yemek, su ve çay dağıtımı yapıldı.

EĞİTİM

Muratpaşa Belediyesi'nin ilk ve ortaokul öğrencilerine hizmet veren destek eğitim merkezleri Covid-19 pandemisi nedeniyle bu eğitim yılında sadece 8'inci sınıfları kabul edecek. Merkezlerde yüz yüze eğitim 21 Eylül'de başlayacak. Sınıflarda sosyal mesafeyi sağlamak için kapasitesi %60 oranında düşürülen merkezlere bu yıl 110 öğrenci kabul edilecek.

Narlıdere Belediyesi belediye bünyesindeki ikinci anaokulunun inşaatında sona yaklaştı. Narlı Mahallesi'nde yapılan anaokulu Eylül ayında eğitim öğretime açılacak. Başkan Ali Engin "Okul öncesi eğitime önem veriyoruz. Bu doğrultuda belediyemize ait ikinci kreşi de yeni sezonda çocuklarımızın ve velilerimizin hizmetine sunacağız" dedi.

Kartal Belediyesi, belediye bünyesinde görevli psikolog, sosyal çalışmacı ve çocuk gelişimi uzmanlarına "Afet ve Acil Durumlarda Psikososyal Destek Eğitimi" verdi.

Lüleburgaz Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü 29 Ağustos itibarıyla "Deneyisel Bilim Atölyeleri" düzenlemeye başladı. Gençlik Parkı'nda her Cumartesi-Pazar saat 13.00 ile 19.00 arasında yapılacak olan etkinliklerde çocuklar fizik, kimya ve robotik kodlama çadırlarından herhangi birini ya da hepsini seçebilecek. Çocuklar 3 farklı çadırdan 3 farklı bilimi 12'şerli gruplar şeklinde, koronavirüs önlemleri eşliğinde öğrenecek.

Marmaris Belediyesi ve ARGEV tarafından Avrupa Birliği (AB) hibeleriyle ve fonlarıyla ilgili eğitim semineri düzenlendi. Marmaris Belediye Başkanlığı, Marmaris Ticaret Odası, Marmaris Deniz Ticaret Odası, Marmaris Milli Park Müdürlüğü, Marmaris Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve Muğla Aile Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü görevlilerinin katılımıyla gerçekleştirilen "Avrupa Birliği Hibeleri ve Proje Döngüsü Yönetimi Eğitim Semineri" 4 gün sürdü. Eğitimde ne tür projelerin sunulması gerektiğiyle projelerin yazılma yöntemleri anlatıldı. Eğitim sonunda sertifika töreni düzenlendi.

Atakum Belediyesi personeli ve Atakum Kent Konseyi Gençlik Meclisi üyeleri toplumdaki afet bilincini artırmaya yönelik çalışmalar yürüten İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) uzmanlarınca gerçekleştirilen afet eğitimine katıldı.

Ceyhan Belediyesi Gençlik ve Eğitim Merkezi (CEGEM) lise mezunları ve 12. sınıf öğrencileri için üniversiteye hazırlık kurs kayıtlarını başlattı. Kurslardan faydalanmak isteyenler kayıt için 01-14 Eylül tarihlerinde CEGEM'e başvuru yapabilecekler.

KARTAL BELEDİYESİ'NDEN PERSONELE 'PSİKOSOSYAL DESTEK EĞİTİMİ'

DİĞER

Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı Doç. Dr. Lütfü Savaş'ın girişimleri sonucunda kente kazandırılan EXPO 2021 Hatay, kenti canlandırmaya devam ediyor. Dünyada olimpiyat oyunları ve FIFA Dünya Kupası'nın ardından 3. büyük organizasyon olarak kabul edilen EXPO'ya 2021 yılında ev sahipliği yapmak için gün sayan Hatay Büyükşehir Belediyesi, kentin muhtelif noktalarına EXPO logolu kent mobilyaları yerleştirdi.

Çiğli Belediyesi tarafından 30 Ağustos Zafer Bayramı için Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümsüz eseri Nutuk flash belleklere yüklenerek okullara ve derneklere dağıtılmaya başlandı.

Edirne Belediyesi, Kosova Cumhuriyeti Prizren Belediyesi'yle kardeş şehir olma yolunda Dostluk ve İşbirliği Mutabakat Antlaşması imzaladı. Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan, "Bu memorandumu iki ülkenin resmi makamları onayladıktan sonra ilişkilerimizi kardeş şehir olarak sürdüreceğiz. İki şehir arasında turizm, kültür, sosyal, ticaret, ekonomi ve çevre gibi alanlarda işbirliği yaparak ilişkilerimizi daha da güçlendirmeyi hedefliyoruz" dedi.

Şişli Belediyesi, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi tarafından 1955 yılından bu yana üye devletlerin başarılı olan yerel yönetimlerine verilen Avrupa Konseyi Şeref Bayrağı Ödülü'nün sahibi oldu.

Bornova Belediyesi'nin desteğiyle Facebook, TOBB, ICC ve Habitat'ın İstanbul'da faaliyete geçirdiği "Facebook İstasyon"un İzmir uydur merkezi Bornova'da kuruluyor. İzmir Ticaret Odası Başkanı Mahmut Özgener ile İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Işınsoy Kestelli'nin de katıldığı törende konuşan Bornova Belediye Başkanı Dr. Mustafa İduğ, "Bornova genç nüfusu ile Türkiye'nin 47 ilinden daha büyük ilçe. Dijital dünyadaki gelişme ancak gençlerle sağlanabilir. Dünyanın gelişmiş ülkeleri özellikle ihracatta dijitalleşmiş durumda. Bizim de ülke olarak bunu yapmamız, arge ve dijitalleşmeye ayırdığımız yatırımları artırmamız gerekiyor. Biz Bornova Belediyesi olarak bu anlayışla çalışıyoruz. İmzaladığımız protokolle de bu alanda yaptığımız çalışmaları daha üst seviyelere taşıyacağız. Sadece yer tahsis eden bir paydaş olmayacağız. Teknoloji alanında önemli bir alt yapıya sahip olan Bornova bu proje sayesinde Ege Bölgesi'nin inovasyon merkezi hâline gelecek. İlçemize ve İzmir'e değer katacak bu birlikteliğin özellikle gençler ve kadınlar olmak üzere tüm girişimciler için çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bornova özelinde birlikte yürütülebilecek projeler değerlendirilecek, Bornova'ya değer katacak işlerin önü açılacaktır. Bu tip işbirliklerinin artmasını arzu ediyorum" dedi.

Bornova Belediyesi'nin Avrupa Dayanışma Programı (European Solidartiy Corps) koordinatör kuruluşu olan Pi Gençlik Derneği'yle yapacağı işbirliği için ilk adım atıldı. İmzalanan protokolle Avrupa Dayanışma Programı çerçevesinde çeşitli ülkelerden gelecek gençler belediye bünyesindeki sosyal ve kültürel etkinliklerde yer alacak. Protokol kapsamında 18-30 yaş arası yurtdışından İzmir'e gelecek olan gençler belediye bünyesindeki faaliyetlerde gönüllü olabilecek. Ayrıca işbirliği sayesinde Avrupa'daki gençler Bornova'ya gelirken Bornovalı gençler de Avrupa'ya giderek kendilerini geliştirme imkânı bulacak. Yapılan işbirliğinin çok değerli olduğuna dikkat çeken Belediye Başkanı Mustafa İduğ, "Bornova Belediyesi olarak 2 büyük kapı açtık. Habitat'la dünyaya açılırken Pi Gençlik Derneği'yle de Avrupa'ya açılıyor. Bundan sonra önemli olan uygulamaya geçerek bunların faydalarını insanlara göstermek" dedi.

İzmir Büyükşehir

Belediyesi ev sahipliğinde, T.C. Ticaret Bakanlığı himayesinde, İZFAŞ tarafından düzenlenecek 89. İEF'nin basın toplantısı 2 Eylül Çarşamba günü Kültürpark'ta yapıldı. 89. İzmir Enternasyonal Fuarı (İEF) salgına karşı yoğun önlemler altında 4 Eylül'de "Akdeniz" temasıyla konuklarını ağırlamaya hazırlanıyor. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer fuarın kent için önemine değindi. Başkan Soyer, "Fuarı açmaktaki amacımız her şeyden evvel ülkenin ve İzmir'in pandemiyi birlikte çok daha büyüyen ekonomik sıkıntılarını, fuarda oluşacak uluslararası işbirliği ve ticari ilişkilerle yeniden canlandırmaya katkı sunmak" diye konuştu. Koronavirüs salgını nedeniyle 89'uncu İEF'i bu yıl 10 gün değil, 5 gün olarak organize ettiklerini dile getiren Soyer, "Fuarımızın başlayacağı 4 Eylül gününden itibaren misafirlerimizin giriş kapılarında sosyal mesafeye uygun ve kontrollü şekilde ateşleri ölçülerek içeri girmeleri sağlanacak. İEF için özel tasarlanmış maske ve dezenfektanlar dağıtılacak. Kültürpark'ta sosyal mesafeye ve temizliğe dikkat edilmesi için gerekli uyarılar yapılacak ve denetimler sağlanacak. Kimsenin şüphesi olmasın ki biz halkımızın sağlığını her şeyden önde tutuyoruz. İzmirli hemşerilerimin de aldığımız tüm önlemlere uyacağına ve ciddi hassasiyet göstereceğine inancım tam" açıklamalarında bulundu.

